

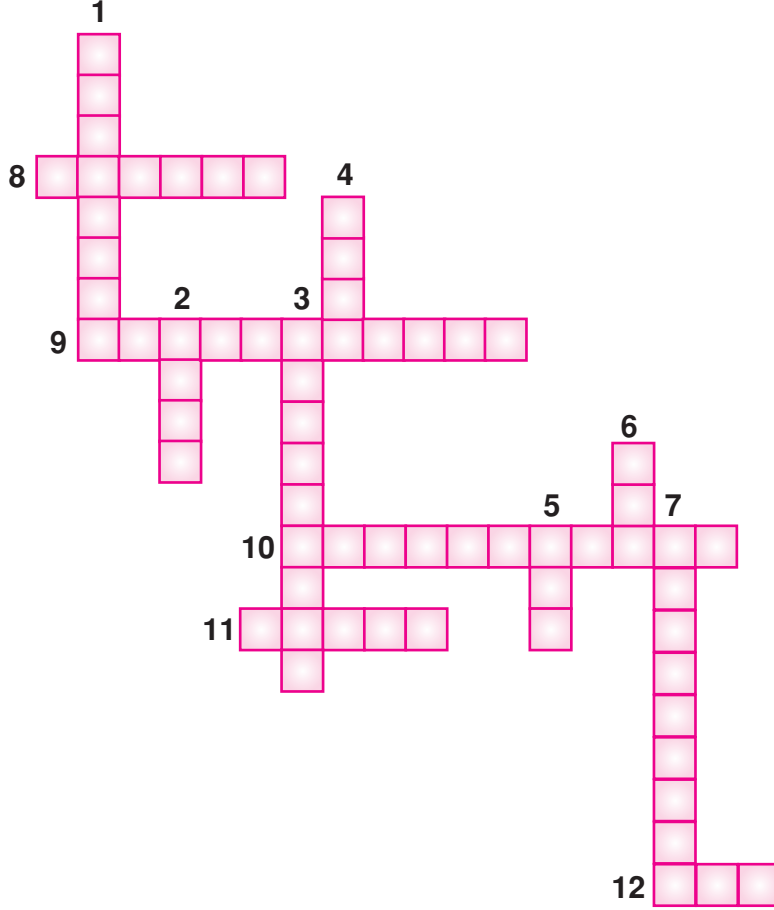
Etkinlik 1

Yağışlarla ilgili aşağıdaki yargıların doğru mu yanlış mı olduğunu işaretleyiniz.

1. Düzlük alanlarda orografik yağış görülmez.
2. Cephe yağışları en fazla sıcak kuşakta görülür.
3. Orografik yağışlar ilkbaharda oluşur ve kırıkinci yağışları da denir.
4. Isınarak yükselişe geçen hava kütlesi konveksiyon yağış oluşturur.
5. Kar, dolu, kırağı ve kırç (-) eksi derecede oluşan yoğunlaşmalardır.
6. Yağışın oluşması için mutlaka alçalıcı hava hareketi olması gerekir.
7. Gündüz sis yoğunluğu geceden fazladır.
8. Alçak basınç alanlarında gökyüzü bulutludur.

Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

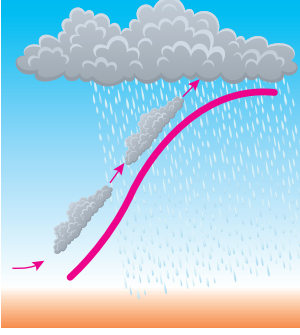
1. Havadaki mevcut su buharı miktarının havanın taşıyabileceği maksimum nem miktarına oranı
2. Soğuma şiddetinin fazla olduğu yerlerde havanın soğuk zemine temas etmesiyle oluşan ve buz kristallerinden oluşan yoğunlaşma türü
3. Hava kütleindeki mevcut su buharı miktarı
4. Dikey yönlü hava hareketleri sonucunda su damlacıklarının donmasıyla oluşan, genellikle ilkbahar ve yaz mevsimlerinde gerçekleşen yağış biçimi
5. Sıcak ve nemli havanın soğuk zeminde yoğunlaşmasıyla oluşan ve 0°C'nin üstünde gerçekleşen yoğunlaşma türü
6. İlkbahar ve yaz mevsiminde geceleri havanın soğuması sonucunda oluşan, cisimlerin üzerindeki su tanecikleri şeklinde görülen yoğunlaşma türü
7. Denizden karaya doğru esen rüzgarların karalarda bir dağ yamacı boyunca yükselip soğuması ile oluşan yağışlar.
8. Kış mevsiminde şiddetli soğumaya bağlı olarak havanın temas ettiği yüzeylerde buz kristallerinin oluşması şeklinde gerçekleşen yoğunlaşma türü
9. Havanın belli bir sıcaklıkta taşıyabileceği en fazla su buharı miktarı
10. İlkbahar ve yaz mevsiminde alttan ısınan hava kütlelerinin yükselip soğumasıyla oluşan yağışlar
11. Karşılaşan sıcak ve soğuk havayı birbirinden ayıran atmosfer yüzeyi
12. Havadaki su buharının 0°C'nin altında yoğunlaşmasıyla oluşan yağış biçimi

Aşağıdaki soruları bir veya iki kelimeyle yanıtlayınız.

1. Havanın içinde ölçülen nemin gr. cinsinden değerine ne ad verilir?
2. Havanın doyma noktasına erişmesi için gerekli ve eksik olan nem miktarına ne denir?
3. Nem sadece atmosferin hangi katmanında bulunur?
4. Maksimum nemi 20 gr; mutlak nemi 12 gr. olan hava kütlesinin nem açığı kaç gr'dır?
5. Sıcaklık arttığında, yeryüzünde yeterli su kaynağı da varsa mutlak nem nasıl değişir?
6. Mutlak nemin maksimum neme yüzde olarak oranına ne denir?
7. Maksimum nem sadece neye göre değişir?
8. Mutlak nemi 15 gr, maksimum nemi 60 gr olan hava kütlesinin bağıl nemi yüzde kaçtır?
9. Soğuyan bir hava kütlesinin bağıl nemi nasıl değişir?
10. Alçalan bir hava kütlesinin nem açığı nasıl değişir?
11. Sis, bulut, yağış gibi yoğunlaşmaların gerçekleşmesi için hava sıcaklığının nasıl değişmesi gerekir?

12. Isınan havanın genişip yükselmesiyle oluşan yağışlara ne ad verilir?
13. Yeryüzünde, cisimler üzerinde, su damlası biçiminde oluşan yoğunlaşma türü nedir?

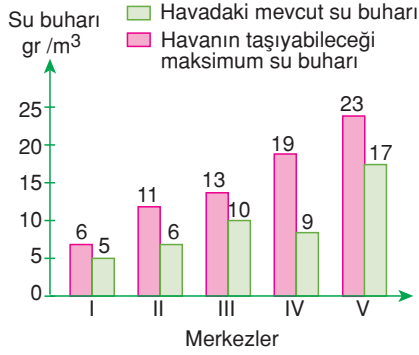
14.

Yanda oluşum şekli verilen yağış türüne ne ad verilir?

15. Alçalan hava kütlesi neden yağış oluşturmaz?
16. Alçak basınç alanlarında yaygın olarak görülen yağış türü nedir?
17. 30° enlemleri çevresi sürekli dinamik yüksek basınç alanı olduğundan buralarda her mevsim hangi hava hareketi görülür?
18. Yükselen hava kütlesi eksi (-) derecede doyma noktasına ulaşıyorsa yağış hangi biçimde düşer?
19. Bir yerde yağış başlamışsa orada nasıl hava hareketi vardır?
20. Türkiye’de orografik yağışlar en fazla hangi denizin kıyı kesiminde denize bakan yamaçlarda görülür?
21. Sıcak kuşaktaki hangi iklim sürekli alçak basınç alanının etkisinde olduğu için her mevsim yağışlıdır?
22. Muson iklim bölgelerinde yaz mevsiminde rüzgar okyanustan kıtaya doğru estiği için bu iklim bölgesinde yaz mevsimi nasıl geçer?

1. Aşağıdaki grafik, beş farklı merkezde havadaki mevcut su buharı miktarı ile havanın taşıyabileceği maksimum su buharını göstermektedir.

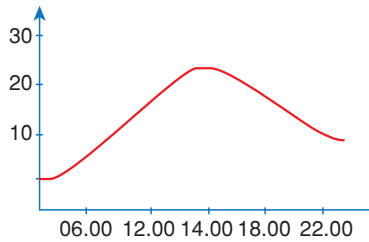
Grafiğe göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) I. merkezin bağıl nemi en düşüktür.
 B) II. ve III. merkezlerin maksimum nemleri farklıdır.
 C) III. merkezin bağıl nemi % 70'den fazladır.
 D) IV. merkezin nem açığı en fazladır.
 E) V. merkezin nem açığı yaklaşık % 24'tür.
2. 8 gr nem alarak doyma noktasına ulaşabilen bir hava kütesinin, 1 m³'ünde 6 gr. nem vardır.

Buna göre, bu hava kütesinin bağıl nem oranı yüzde kaçtır?

- A) 20 B) 55 C) 75 D) 80 E) 85

3. Aşağıdaki grafikte günün belli saatlerindeki sıcaklık değişimi gösterilmiştir.

Mutlak nem sabit kalmak koşuluyla hangi saatteki bağıl nemin en düşük olması beklenir?

- A) 06.00 B) 12.00 C) 14.00
 D) 18.00 E) 22.00

4. Havadaki su buharının, tekrar sıvı ya da katı haldeki suya dönüşmesine yoğunlaşma denir. Yoğunlaşma 0°C'nin üstünde gerçekleşirse sıvı, 0°C'nin altında gerçekleşirse katı hale dönüşür.

Buna göre, aşağıdaki yağış biçimlerinden hangisinde yoğunlaşma 0 °C'nin üstünde gerçekleşir?

- A) Kar B) Dolu C) Çiy
 D) Kırağı E) Kırç

5. Aşağıdaki tabloda, beş ayrı bölgenin mutlak nem miktarları ve bağıl nem oranları verilmiştir.

Bölge	Mutlak nem (gr/m ³)	Bağıl nem (%)
I	15.5	96
II	15.5	91
III	15.5	67
IV	15.5	32
V	15.5	46

Hava sıcaklığı azaldıkça hava doyma noktasına yaklaşır.

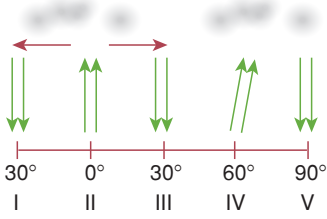
Buna göre, hava sıcaklığının hangi bölgede daha yüksek olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. I. Bir düzlükte hareket etmesi
 II. Soğuk bir bölgeden geçmesi
 III. Alçalmaya uğraması
 IV. Sıcak bir bölgeden geçmesi
 V. Yükselmeye uğraması
 gibi özelliklerden hangileri bir hava kütesinin yoğunlaşmasına neden olur?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
 D) II ve V E) IV ve V

7.

Şekilde çeşitli enlemlerdeki baskın hava hareketleri gösterilmiştir.

Buna göre, hangi noktalarda yağış miktarının daha az olduğu söylenebilir?

- A) I, II ve III B) I, III ve IV C) I, III ve V
D) II, III ve IV E) II, III ve V

8. Yağış bırakan bir hava kütlesi ile ilgili;

- I. Dikey yönlü hareketi alçalıcıdır.
II. Nem oranı doyma noktasına ulaşmıştır.
III. Nem açığı fazladır.
IV. Yükselerek soğumuştur.
V. Nem taşıma kapasitesi fazladır.

şeklinde yargılardan hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I ve III
D) I, III ve V E) II, III ve IV

9. Aşağıdaki tabloda 20°C sıcaklığa sahip beş hava kütlesinin mutlak nem miktarı verilmiştir.

Hava Kütlesi	Sıcaklık (°C)	Mutlak nem (gr/m ³)
I	20	5
II	20	14
III	20	13
IV	20	8
V	20	16

Buna göre, hangi hava kütlesinin bağıl nemi en azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. I. Bağıl nem
II. Buharlaşma
III. Nem açığı
IV. Bulutlanma

Bir hava kütlesinin sıcaklığı azaldığında yukarıdaki verilen özelliklerde meydana gelecek değişmeler aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III	IV
A) Artar	Artar	Azalır	Azalır	Artar
B) Artar	Artar	Artar	Azalır	Azalır
C) Azalır	Azalır	Azalır	Artar	Artar
D) Artar	Artar	Artar	Azalır	Azalır
E) Azalır	Azalır	Artar	Azalır	Artar

11. "Isınan havanın taşıyabileceği nem miktarı artarken, soğuyan havanın taşıyabileceği nem miktarı azalır."
Aşağıdakilerden hangisi bu bilgilerle açıklanamaz?

- A) Yükselen bir hava kütlesinin bulut ve yağış oluşturması
B) Bir yere gece çiy düşmesi
C) Öğle saatlerinin sabah saatlerinden sıcak olması
D) Gece sis yoğunluğunun gündüzden daha fazla olması
E) Alçalan hava kütlelerinin bağıl neminin azalması

12. Bir yamaç boyunca yükselen nemli bir hava kütlesi için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sıcaklığı düşer.
B) Bağıl nemi artar.
C) Nem açığı azalır.
D) Maksimum nemi artar.
E) Doyma noktasına ulaşabilir.

1. Havadaki mevcut su buharı ile havanın taşıyabileceği maksimum su buharı arasındaki fark ne kadar azsa ve mevcut su buharı havanın taşıyabileceği su buharına göre ne kadar fazla ise bağıl nem o kadar yüksek olur. I. merkezin bağıl nemi en düşük değil en fazladır. Diğer yargılar doğrudur.

YANIT A

2. Bağıl nem = $\frac{\text{Mutlak nem} \times 100}{\text{Maksimum nem}}$ dir. Buna göre değerler yerine koyulduğunda

$$\text{Bağıl nem} = \frac{6.100}{8} = \frac{600}{8} = 75 \text{ yani } \% 75 \text{ tir.}$$

YANIT C

3. Bağıl nemle sıcaklık ters orantılı olduğundan, sıcaklık arttıkça bağıl nem düşer. Sıcaklık en çok saat 14.00'te arttığına göre, bağıl nem bu saatte en düşük değerdedir. Bağıl nemin en yüksek olduğu saat de 06.00'dir.

YANIT C

4. Kar, dolu, kırağı ve kırç'ın oluşabilmesi için havadaki su buharının 0°C'nin altında yoğunlaşması gerekir. Bu şekilde yoğunlaşan su buharı katı haldeki buz kristallerine dönüşür. Çiy ise havadaki su buharının 0°C'nin üstünde ve sıvı haldeki yoğunlaşmasıdır.

YANIT C

5. Bağıl nemle sıcaklık ters orantılıdır. Mutlak nemler sabit olduğuna göre, bağıl nemi en az olan yerde sıcaklık en yüksektir. Bu durumda IV'te sıcaklık, en yüksektir. Bağıl nemin en fazla olduğu I'de de sıcaklık en düşüktür.

YANIT D

6. Bir hava kütlesi düzlükte hareket ederse, alçalmaya uğrarsa, sıcak bir bölgeden geçerse soğuma olmayacağı için yoğunlaşma olmaz. Soğuk bir bölgeden geçmesi ve yükselmesi soğumaya neden olacağından yoğunlaşma olur.

YANIT D

7. Şekil incelendiğinde iki yerde, 0° ve 60° enlemlerinde yükselici, üç yerde 30° lerde ve 90° de alçalıcı hava hareketi olduğu görülür.

Sürekli alçak basınç alanlarında, Ekvator ve 60° enlemlerinde, yükselici hava hareketi fazla olduğu için fazla yağış alır.

Diğerleri, yani I, III ve V yüksek basınç alanı olduğundan alçalıcı hava hareketi görülür ve az yağış alır.

YANIT C

8. Yağış bırakan bir hava kütlesi mutlaka yükselip soğuyup doyma noktasına ulaşmıştır.

Bu durumda hava kütlesi II ve IV'te verilen özelliklere sahiptir.

Diğerleri söylenemez.

YANIT D

9. Beş hava kütesinin sıcaklığı aynı olduğuna göre maksimum nemleri aynıdır.

Bu durumda mutlak nemi en az olan I no'lu merkezin bağıl nemi en azdır. (V. no'lu merkezin de en fazladır.)

YANIT A

10. Bir yerde sıcaklık azalıyorsa bağıl nem artar, yerden buharlaşma azalır, nem açığı azalır, bulutlanma artar.

YANIT A

11. A, B, D seçeneklerinde hava soğuduğu, taşıyabileceği nem miktarı azaldığı için yoğunlaşma gerçekleşmiştir.

E seçeneğinde alçalan hava ısındığı ve taşıyabileceği nem miktarı arttığı için bağıl nem azalmıştır.

C seçeneğinin havanın nem taşıma kapasitesi ile ilgisi yoktur. Öğle vakti güneş ışınları daha büyük açıyla düştüğünden sabahtan sıcak olur.

YANIT C

12. Yükselen hava kütlesi soğuduğu için A, B, C ve E seçeneklerindeki değişimler gerçekleşir.

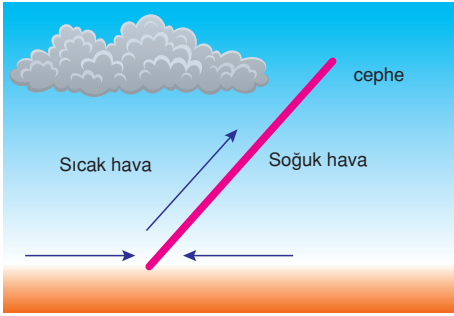
Soğuyan havanın maksimum nemi artmaz, aksine azalır.

YANIT D

1. Bir kıyı bölgesine düşen yağış miktarı üzerinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi en azdır?

- A) Yükselti
- B) Dağların doğrultusu
- C) Hakim rüzgâra göre konum
- D) Deniz akıntıları
- E) Akarsu ağı

2.

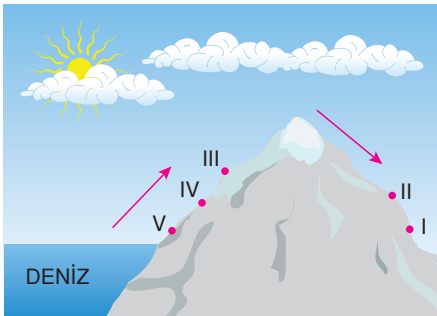

Yukarıdaki şekilde bir yağış çeşidi gösterilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu yağışın oluşumunda etkili olan temel faktördür?

- A) Farklı hava kütlelerinin karşılaşması
- B) Yüzey şekilleri
- C) Dağların uzanış yönü
- D) Yükselen havanın sıcaklığının artması
- E) Bitki örtüsü

3.

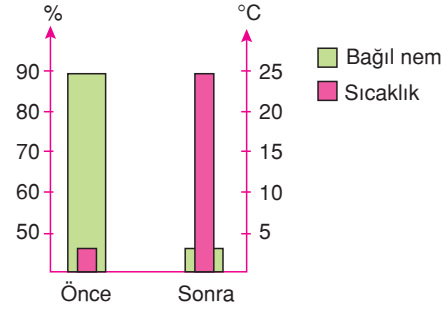
Yukarıdaki şekilde ok yönünde hareket eden hava kütlelerinin bağıl neminin hangi noktada daha fazla olması beklenir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

4. Aşağıda verilen yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Dağların denize dönük yamaçları diğer yamaçlardan fazla yağış alır.
- B) Dağlarla çevrili çukur alanlar az yağış alır.
- C) Ekvatorial kuşak, Muson ülkeleri ve orta kuşak karalarının batı kıyıları Dünya'nın en yağışlı bölgeleridir.
- D) Denize eşit uzaklıktaki dağlık alanlar, düzlüklerden daha fazla yağış alır.
- E) Sıcaklığın düşük olduğu alanlar Dünya'nın en yağışlı bölgeleridir.

5.

Yukarıdaki grafik bir hava kütleindeki sıcaklık ve bağıl nem oranı değişimini göstermektedir.

Bu değişim aşağıdakilerden hangisine kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Sıcaklığın enleme göre değiştiğine
- B) Sıcaklık arttıkça basıncın azaldığına
- C) Sıcaklığı değişen havanın bağıl nem oranının değiştiğine
- D) Gündüzlerin gecelerden daha uzun olduğuna
- E) Bulutlu gecelerde havanın daha ılık olduğuna

6. Bir bölgenin yağış rejimi aşağıdakilerden hangisini etkilemez?

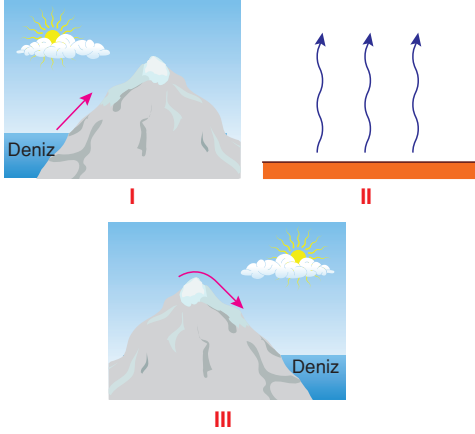
- A) Toprak yapısını
- B) Konut tipini
- C) Akarsu ağını
- D) Bitki örtüsünü
- E) Gündüz süresini

7. I. % 95
II. % 50

Yukarıda bağlı nemlilikleri verilen iki hava kütlesi ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yanlıştır?

- A) I. hava kütesinin yağış bırakma olasılığı II. hava kütesine oranla fazladır.
B) II. hava kütesinin nem açığı daha fazladır.
C) I. hava kütesinin sıcaklığı artarsa doyma noktasından uzaklaşır.
D) II. hava kütesinin sıcaklığı artarsa yağış bırakma olasılığı artar.
E) II. hava kütesinin bulutluluk oranı I. hava kütesine göre azdır.

8.

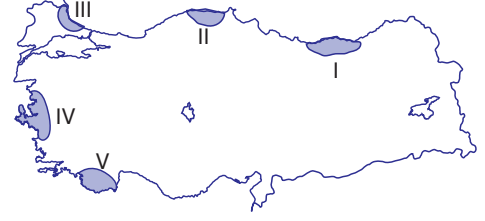
Yukarıda gösterilen hava hareketlerinden hangileri yağış bırakabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

9. Kış yağışlarının yağmur olarak düştüğü bir yöre için aşağıdaki yargılardan hangisine kesinlikle ulaşılabilir?

- A) Bitki örtüsü ormandır.
B) Deniz kıyısındadır.
C) Kış sıcaklıkları 0°C'nin üzerindedir.
D) Yerçekilleri sadedir.
E) Yıllık sıcaklık farkı fazladır.

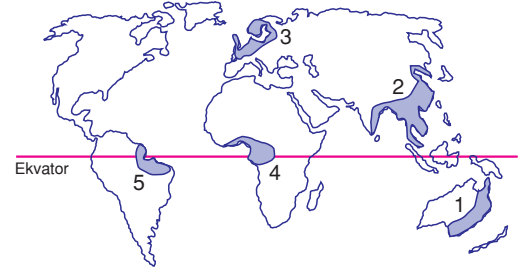
10.

Dağların hakim rüzgâr yönüne dik uzanmasının yağışı artırdığı düşünüldüğünde, denizden esen rüzgarların haritada numaralanmış yörelerin hangisinde yağış bırakma olasılığı daha azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11.

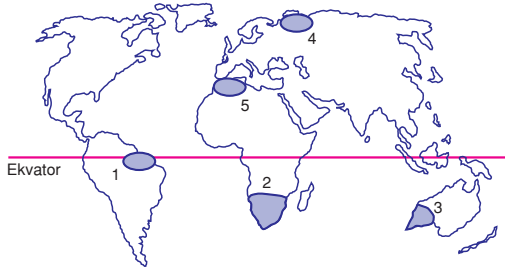
Haritada numaralanmış bölgelerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akarsu ağının seyrek olması
B) Bol yağış almaları
C) Bozkırların yaygın olması
D) Tek mevsim yaşanması
E) Sıcak su akıntılarının etkisinde olmaları

12. Aşağıdaki iklim tiplerinin hangisinde yıl boyunca hava doyma noktasından uzaktır?

- A) Ekvatorial B) Muson C) Çöl
D) Okyanus E) Akdeniz

1.

Haritada numaralanmış bölgelerin hangileri dünyanın en fazla yağış alan yöreleri arasında bulunur?

- A) 1 ve 2 B) 1 ve 5 C) 2 ve 3
D) 2 ve 4 E) 3 ve 5

2. Aşağıdaki neden-sonuç ilişkilerinden hangisi yanlıştır?

Neden	Sonuç
A) Sıcaklık değişmesi	Basınç değişmesi
B) Basınç farkı	Rüzgâr oluşması
C) Bağıl nemin artması	Bulutluluğun artması
D) Sıcaklık artışı	Bağıl nem azalışı
E) Buharlaşmanın artması	Mutlak nemin azalması

3. Föhn rüzgârlarının nem açığını artırması, aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

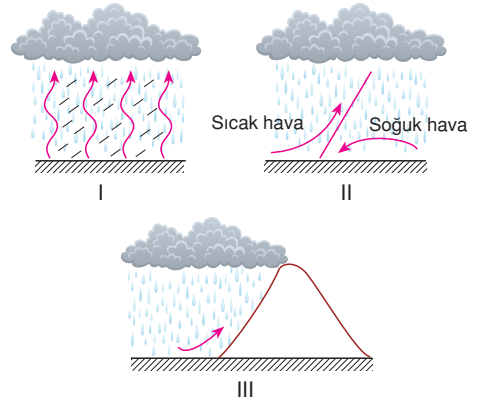
- A) Deniz üzerinden gelmemeleriyle
B) Hava sıcaklığını düşürmeleriyle
C) Isınan havanın bağıl neminin azalmasıyla
D) Sıcak bölgelerden gelmeleriyle
E) Ekvator'dan gelmeleriyle

4. Deniz kıyısındaki yerler genelde karaların iç kesimlerine oranla daha fazla yağış alırlar.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Havadaki nemin fazla olması
B) Alçalıcı hava hareketlerinin görülmesi
C) Havanın çabuk soğuması
D) Akarsu ağının zengin olması
E) Dağların kıyıya dik uzanması

5.

Yukarıda oluşum şekilleri gösterilen yağış çeşitleri, aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

I	II	III
A) Konveksiyon	Cephe	Yamaç
B) Cephe	Yamaç	Konveksiyon
C) Yamaç	Konveksiyon	Cephe
D) Konveksiyon	Yamaç	Cephe
E) Cephe	Konveksiyon	Yamaç

6. Farklı karakterdeki hava kütlelerinin karşılaşmalarıyla oluşan cephe yağışları en fazla orta kuşakta görülür.

Buna göre, cephe yağışlarının aşağıdaki iklim bölgelerinin hangisinde en fazla görülmesi beklenir?

- A) Ekvatorial B) Çöl C) Savan
D) Kutup E) Akdeniz

7. Yeryüzünde fazla yağış alan yerlerin başında sürekli alçak basınç alanları gelir. Buralardaki yükselici hava hareketleri yağış oluşumunun nedenidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu özelliğe sahip bölgelerden biridir?

- A) Orta kuşak karalarının doğu kıyıları
B) Kutup bölgeleri
C) Ekvator çevresi
D) 30° enlemlerindeki dinamik yüksek basınç merkezleri
E) Güneydoğu Asya kıyıları

8. Hava kütlelerinin nemliliği ile ilgili, aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Alçalıcı hava hareketleri havanın bağıl nemini azaltır.
B) Bir yerde yağışın başlaması, havanın doyma noktasına ulaştığının kanıtıdır.
C) Sıcaklık arttıkça bağıl nem azalır, sıcaklık azaldıkça bağıl nem artar.
D) Sıcak havanın taşıyabileceği nem miktarı soğuk havaya oranla fazladır.
E) Yükseltinin artması buharlaşma oranını artırır.

9. Bağıl nemle buharlaşma ters orantılıdır.

Harita	Bağıl Nem Oranı (%)
I	60
II	30
III	10
IV	85
V	5

Özel konum koşulları benzer kabul edildiğinde, sıcaklık değerleri aynı olan yukarıdaki bölgelerin hangisinde buharlaşmanın daha az olması beklenir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Bağıl nem oranı %90 olan bir hava kütlelerinin bir süre sonra yağış bırakmaya başlaması, aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Rüzgârın durmasıyla
B) Sıcaklığın artmasıyla
C) Hava kütlelerinin alçalmasıyla
D) Buharlaşmanın durmasıyla
E) Sıcaklığın azalmasıyla

11. Aşağıdakilerden hangisi havanın taşıyabileceği nem miktarının sıcaklığa göre değiştiğini göstermez?

- A) Sis oluşumunun daha çok sabaha karşı gerçekleşmesi
B) Yamaç boyunca yükselen hava kütlelerinin yağış oluşturmaması
C) Kutuplardaki bağıl nem oranının sıcak çöllerden yüksek olması
D) Alçalıcı hava hareketlerinin yağış oluşturmaması
E) Yaz mevsiminde gündüz bulutların sıcaklığı düşürmesi

12. Hava sıcaklığının düştüğü bir yerde aşağıdakilerden hangisinin görülmesi beklenemez?

- A) Bağıl nem oranı artar.
B) Nem açığı azalır.
C) Buharlaşma azalır.
D) Yükselici hava hareketleri görülür.
E) Hava basıncı artar.

13. Sürekli alçak basınç alanlarında havanın genelde bulutlu olmasına yol açan temel etken aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Isınmanın yetersiz olması
B) Güneş ışınlarının eğik açılarla düşmesi
C) Ormanların geniş yer tutması
D) Rüzgârın çok hızlı esmesi
E) Yükselici hava hareketinin olması

COĞRAFYA

YKS - TYT

BİTKİ ÖRTÜSÜNÜN DAĞILIŞI VE İKLİM ÇEŞİTLERİ

→ **BİTKİ FORMASYONU VE DAĞILIŞI**

- **Bitki Örtüsünün Dağılışını Etkileyen Faktörler**
- **Bitki Formasyonları**
 - **Ağaç Formasyonu**
 - **Çalı Formasyonu**
 - **Ot Formasyonu**

→ **İKLİM ÇEŞİTLERİ**

- **Ekvatorial iklim**
- **Savan iklimi**
- **Çöl iklimi**
- **Akdeniz iklimi**
- **Karadeniz iklimi**
- **Karasal iklim (Step iklimi)**
- **Muson iklimi**
- **Okyanus iklimi**
- **Sert Karasal iklim**
- **Tundra iklimi**
- **Kutup iklimi**

AKILLI HARİTAM

BİTKİ ÖRTÜSÜ

Ağaç Formasyonu

Yağmur Ormanları

Yayvan Yapraklı Ormanlar

İğne Yapraklı Ormanlar

Karışık Yapraklı Ormanlar

Çalı

Maki

Garig

Psödomaki

Ot Formasyonu

Savan

Çayır

Bozkır

Tundra

Sıcak Kuşak İklimleri

Ekvator

Savan

Muson

Çöl

Orta Kuşak İklimleri

Akdeniz

Ilıman Okyanus

Step

Sert Karasal

Soğuk Kuşak İklimleri

Tundra

Kutup

DÜNYA'NIN İKLİM ZENGİNLİĞİ

İKLİMLER

Sıcaklık farkı fazla olanlar

Çöl

Step

Sert Karasal

Tek mevsim yaşananlar

Ekvator

Kutup

En fazla yağışı yaz mevsiminde alanlar

Savan

Muson

Sert Karasal

Tundra

Biçki örtüsü orman alanlar

Ekvator

Muson

Ilıman Okyanus

Her mevsim yağışlı alanlar

Ekvator

Ilıman Okyanus

Oluşumunda rüzgarların etkili oldukları

Muson

Muson rüzgarları

Ilıman Okyanus

Batı rüzgarları

BİTKİ ÖRTÜSÜNÜN DAĞILIŞI VE İKLİM ÇEŞİTLERİ

BİTKİ FORMASYONU VE DAĞILIŞI

Her iklim bölgesinde, o iklim şartlarında doğal olarak yetişme imkanı bulmuş bitkiler vardır. Bu bitkilere doğal bitki örtüsü denir.

Bitki örtüsünün dağılışına etki eden faktörler şunlardır:

a) İklimin Etkisi: Yağışlı bölgelerde gür bitki toplulukları görülürken yağış miktarının az olduğu bölgelerde bitki örtüsü seyrekleşir. Çöllerde ise kurakçıl ve seyrek bazı ot ve çalılara rastlanır. Soğuk kutup bölgelerine ve dağların yüksek kesimlerine doğru gidildikçe sıcaklığın azalmasına bağlı olarak bitkiler cılızlaşır ve ortadan kalkar. Sıcak ve orta kuşakta ise, yağış miktarının yeterli olduğu kesimlerde, bitki örtüsü gelişmiştir.

Ayrıca ışık ve rüzgarın da bitki örtüsü dağılışında önemli bir yeri vardır.

b) Yüzey Şekillerinin Etkisi: Dağ sıraları, dağların uzanış doğrultusu, bakı ve yükselti bitki örtüsü dağılışında etkilidir. Yükseltinin değişimine bağlı olarak bitki örtüsü de değişir. Nemli rüzgarlara açık olan yamaçlar daha fazla yağış aldığından bitki örtüsü gürdür. Eğimli yamaçlarda bitki örtüsü diğer alanlara oranla daha gür ve çeşitlidir.

c) Toprak Faktörü: Toprak dokusunun sık veya gevşek olması, toprak yapısı (kalkerli, kumlu, killi oluşu) bitki örtüsünün dağılışını etkiler.

d) Biyolojik Faktörler: Tarih boyunca insanlar bitki örtüsünü çeşitli nedenlerle tahrip etmişlerdir. Bunlar; savaşlar, yeni tarım alanları açma, yakacak ihtiyacı, orman yangınları, hayvan otlatma, orman alanlarını imar ve iskana açma, yol yapımı ve sanayileşme gibi nedenlerdir.

BİTKİ FORMASYONLARI**Ağaç Formasyonu**

Yağış, sıcaklık ve toprak şartlarının elverişli, yetişme devresinin uzun olduğu her yerde ağaç yetişir. Ağaçların oluşturduğu topluluklara orman denir.

- Ekvatorial yağmur ormanları – Muson ormanları
- Orta kuşağın karışık ormanları – Tayga ormanları (iğne yapraklı ormanlar)

Çalı Formasyonu

Ormanların tahribi sonucunda oluşan kısa boylu ağaççıkların oluşturduğu topluluktur.

- Maki
- Garig*
- Psödomaki**

* **Garig:** Akdeniz iklim bölgelerinde makilerin azaldığı yerlerde yetişen kısa boylu çalılıklardır.

** **Psödomaki (Yalancı maki):** Ormanların tahrip edildiği yerlerde (Türkiye’de özellikle Karadeniz Bölgesi’nde) yetişen kısa boylu çalı ve ağaççıklardır.

Ot Formasyonu

Ağaç yetişmesine elverişsiz olan sahalarda, belli zamanlarda yağın yağışa bağlı olarak yetişen ot türü bitkilerin oluşturduğu topluluktur.

- Savan
- Çayır
- Step (Bozkır)
- Tundra

ENDEMİK BİTKİ Ne Demektir?

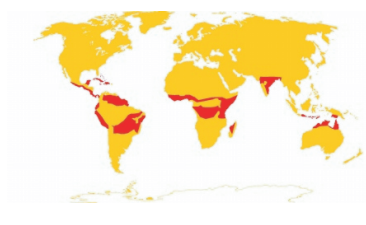
Dünya'da yalnızca bir bölgede ve sınırlı bir alanda görülen bitkilere denir.
Türkiye, özellikle de Karadeniz kıyıları endemik bitki bakımından zengindir.

RELİKT BİTKİ Ne Demektir?

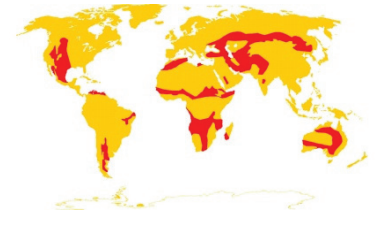
Relikt, kalıntı; eskiden kalma demektir.
Buzul çağından kalan ve bugün dağların yüksek kesimlerinde görülen bitkilere denir.

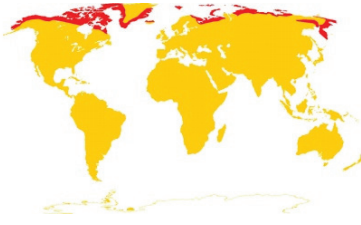
Dünya Maki Haritası

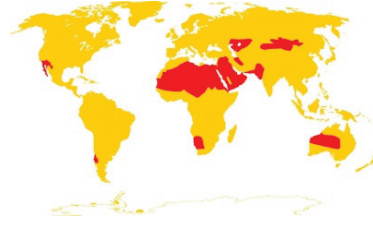
Dünya Savan Haritası

Dünya Bozkır Haritası

Dünya Tundra Haritası

Çöl Bitkilerinin Yeryüzüne Dağılışı

Etkinlik 4

Savan, Garig, kaktüs, Akdeniz, Tayga, Bozkır, Karışık Yapraklı Orman, Psödomaki

Yukarıda verilen kelimeleri kullanarak aşağıdaki boşlukları doldurunuz.

1. ikliminin görüldüğü sahalarda çalı formasyonu bulunmaktadır.
2. Tropikal iklim bölgelerinde görülen uzun boylu ot topluluklarınaadı verilmektedir.
3. bitki örtüsünün görüldüğü yerlerde yıllık yağış miktarı 250-300 mm. arasındadır.
4. İğne yapraklı ağaçlardan oluşan ormanlara ormanları adı verilmektedir.
5. Çöl ikliminin hakim olduğu yerlerdeen yaygın bitki türüdür.
6. çalı formasyonu içerisindedir.
7. Ormanların tahrip edildiği yerlerde yetişen kısa boylu çalılık ve ağaçcıklara denir.
8. Orta kuşakta yağışların yeterli olduğu yerlerde yapraklarını dökenyetişir.

BİTKİ ÖRTÜSÜNÜN DAĞILIŞI VE İKLİM ÇEŞİTLERİ

SICAKLIK VE YAĞIŞ GRAFİKLERİN YORUMU

İklim türlerinin sıcaklık ve yağış grafiklerini yorumlayabilmek için önce bu grafikleri görelim:

SICAKLIK GRAFİKLERİNİN YORUMU

I. Bir ayın sıcaklık ortalaması:

3°C veya daha azsa o ay SOĞUK geçer.

4-10°C arasındaysa o ay ILIK geçer.

11-19°C arasındaysa o ay SERİN geçer.

20°C ve daha fazlaysa o ay SICAK geçer.

II. Soğuk geçen aylarda kar yağışı ve don olayı görülür. Ilık, serin ve sıcak geçen aylarda görülmez.

III. Yıllık sıcaklık farkı, en sıcak ayın ortalaması ile en soğuk ayın ortalaması arasındaki farktır.

Bu fark, her mevsim sıcak olan sıcak kuşak ve her mevsim soğuk olan soğuk kuşakta azdır; Orta Kuşak'ta fazladır.

Yıllık sıcaklık farkı, yazların sıcak, kışların soğuk geçtiği orta kuşaktaki karasal iklim bölgelerinde en fazladır. Orta kuşakta deniz etkisindeki yerlerde kışlar ılık geçer.

IV. Bir yerde sıcaklık en yüksek değerine temmuz, ağustosta (7. 8. ayda) çıkıyor, en düşük değerine ocak, şubatta (1. 2. ayda) iniyorsa KUZEY YARIMKÜRE'dedir.

En sıcak ayları ocak, şubat, en soğuk ayları temmuz, ağustos ise GÜNEY YARIMKÜRE'dedir.

Örnek

Yandaki aylık ortalama sıcaklık grafiği verilen merkez şu özelliklere sahiptir:

1. Kuzey Yarımküre'dedir. Çünkü sıcaklık en yüksek değerine 7. , 8. ayda çıkmış, en düşük değerine 1., 2. ayda inmiştir.

2. Yazlar sıcak, kışlar soğuk geçer. Bu yüzden orta kuşaktadır. İklimi karasaldir. Yani orta kuşakta karaların etkisindedir.

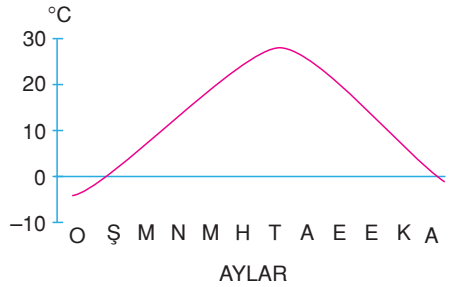
3. Yıllık sıcaklık farkı 35°C civarındadır.

4. Kış mevsiminde kar yağışı ve don olayı görülür.

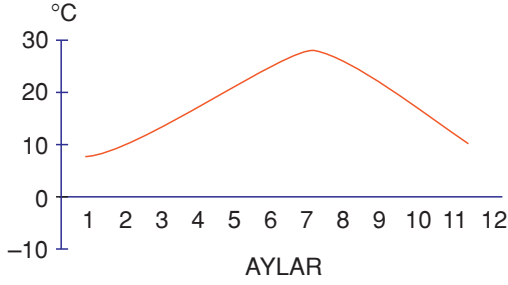
5.

Ocak ayı	SOĞUK	geçer.
Şubat ayı	SOĞUK	geçer.
Mart ayı	ILIK	geçer.
Nisan ayı	SERİN	geçer.
Mayıs ayı	SERİN	geçer.
Haziran ayı	SICAK	geçer.

Temmuz ayı	SICAK	geçer.
Ağustos ayı	SICAK	geçer.
Eylül ayı	SERİN	geçer.
Ekim ayı	SERİN	geçer.
Kasım ayı	ILIK	geçer.
Aralık ayı	SOĞUK	geçer.

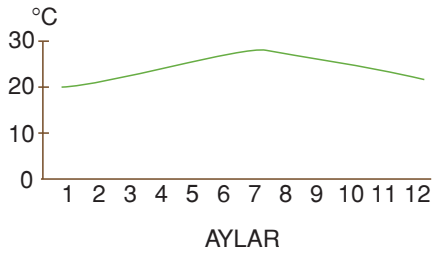
Örnek

Yanda aylık ortalama sıcaklık grafiği verilen merkez:

1. Kuzey Yarımküre'dedir.
2. Yazları sıcak, kışları ılık geçer. Bu yüzden orta kuşakta, deniz etkisindedir.
3. Yıllık sıcaklık farkı 20°C civarındadır.
4. Kar yağışı ve don olayı görülmez.

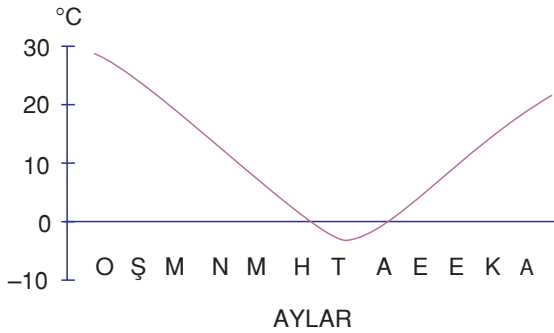
Örnek

Yanda aylık ortalama sıcaklık grafiği verilen merkez:

1. Kuzey Yarımküre'dedir.
2. Her mevsim sıcaktır. Bu yüzden sıcak kuşaktadır. Dört mevsim yaşanmaz.
3. Yıllık sıcaklık farkı 8°C civarındadır.
4. Kar yağışı ve don olayı görülmez.

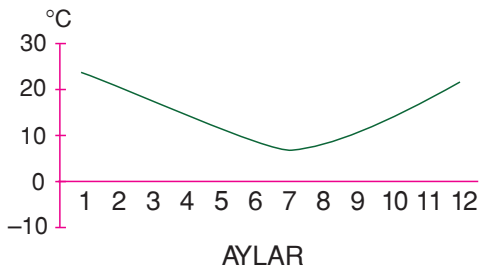
Örnek

Yanda aylık ortalama sıcaklık grafiği verilen merkez:

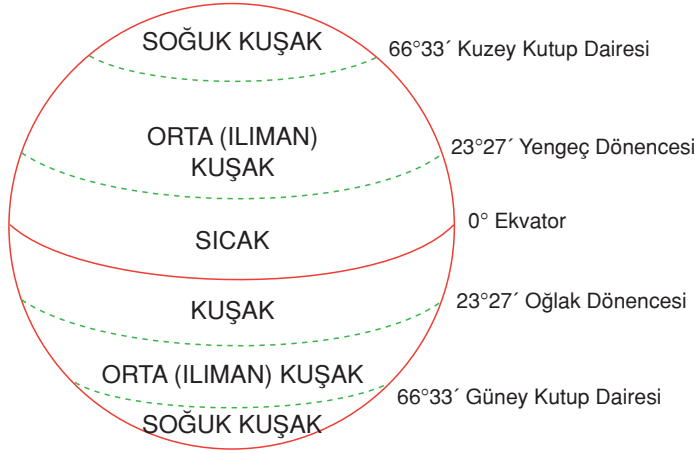
1. Güney Yarımküre'dedir. Çünkü sıcaklık en yüksek değerine ocak, şubatta çıkmış, en düşük değerine temmuz, ağustosta inmiştir.
2. Yazlar sıcak, kışlar soğuk geçer. Orta kuşakta karaların etkisindedir.
3. Yıllık sıcaklık farkı 33°C civarındadır.
4. Kış mevsiminde kar yağışı ve don olayı görülür.

Örnek

Yanda aylık ortalama sıcaklık grafiği verilen merkez:

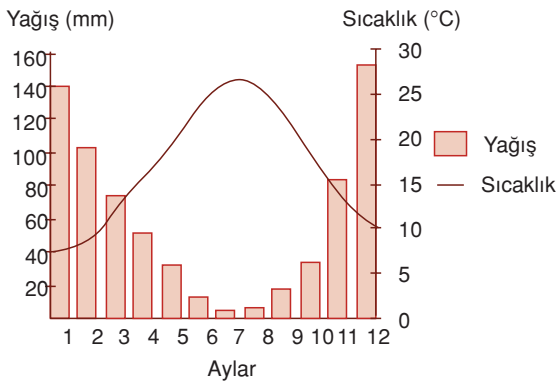
1. Güney Yarımküre'dedir.
2. Yazları sıcak, kışları ılık geçer. Bu yüzden orta kuşakta, deniz etkisindedir.
3. Yıllık sıcaklık farkı 15°C civarındadır.
4. Kar yağışı ve don olayı görülmez.

Matematik İklim Kuşakları

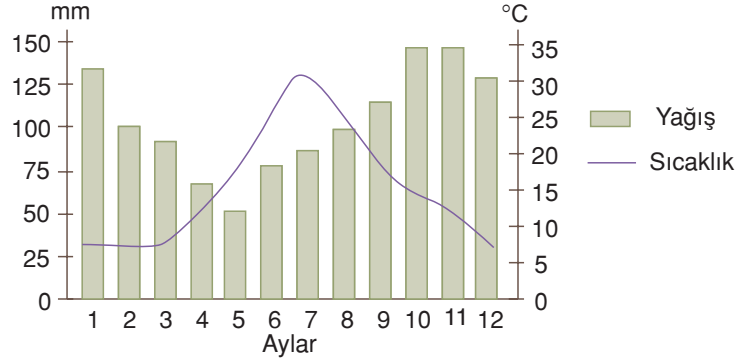
YAĞIŞ GRAFİKLERİNİN YORUMU

1. Bir ayın yağış ortalaması 20 mm'den fazlaysa o ay yağışlı geçiyor demektir. 20 mm'den azsa kurak geçiyor demektir. (Bir ayın 5-10 mm yağış alması yağışlı geçmesi anlamına gelmez.)
2. Her mevsimi yağışlı geçen bölgelerde yağış rejimi düzenlidir ve doğal bitki örtüsü orman olur. Kurak bir devreleri yoktur.
3. Yılın bir dönemi yağışlı, bir dönemi kurak geçen yerlerin yağış rejimi düzensizdir.

Örnek**Yanda aylık ortalama sıcaklık ve yağış grafiği verilen merkez:**

1. Kuzey Yarımküre'dedir.
2. Yazları kurak, kışları ılık ve yağmur yağışlıdır.
3. En fazla yağış kış mevsiminde düşer. (Mevsimlik yağış toplamı o mevsimin içine giren 3 ayın yağışları toplanarak bulunur.)
4. Yıllık ortalama yağış tutarı 700 mm civarındadır. (12 ayda düşen yağışlar kabaca toplanarak bulunur.)
5. Yağış rejimi düzensizdir.

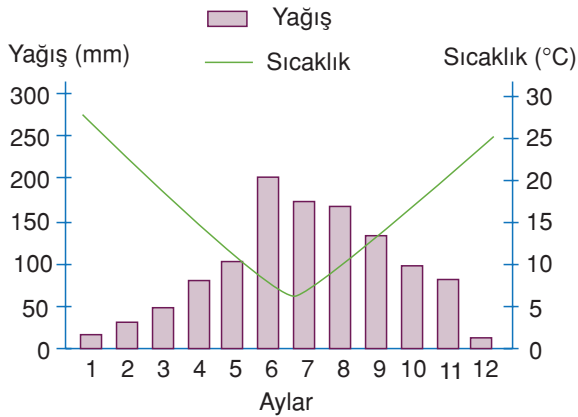
Örnek

Yukarıda aylık ortalama sıcaklık ve yağış grafiği verilen merkez:

1. Kuzey Yarımküre'dedir.
2. Yazları sıcak, kışlar ılık geçer.
3. Kar yağışı ve don olayı görülmez.
4. Yıllık sıcaklık farkı 22°C civarındadır.
5. Orta kuşakta, deniz etkisindedir.
6. Her mevsim yağışlıdır. Bu yüzden yağış rejimi düzenlidir. Bitki örtüsü ormandır.
7. Yıllık yağış toplamı 1200 mm civarındadır.
8. En fazla yağışı sonbaharda alır.

Örnek

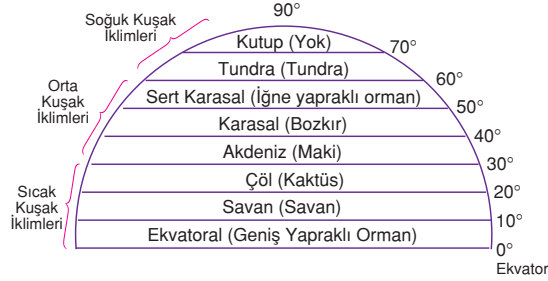
Yukarıda aylık ortalama sıcaklık ve yağış grafiği verilen merkez:

1. Güney Yarımküre'dedir.
2. Yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı geçer.
3. Orta kuşakta deniz etkisindedir.
4. Kar yağışı ve don olayı görülmez.
5. Yıllık yağış tutarı 1.100 mm civarındadır.
6. En fazla yağış kış mevsiminde düşer.
7. Yağış rejimi düzensizdir.
8. Yıllık sıcaklık farkı 20°C civarındadır.

BİTKİ ÖRTÜSÜNÜN DAĞILIŞI VE İKLİM ÇEŞİTLERİ

İKLİM ÇEŞİTLERİ

Dünya'nın şekli nedeniyle Ekvatordan kutuplara gidildikçe sıcaklık azaldığından iklimler değişir, iklimler ve bitki toplulukları kuşaklar oluşturur.

Kuşak Oluşturan İklimler ve Bitki Örtüleri

NOT

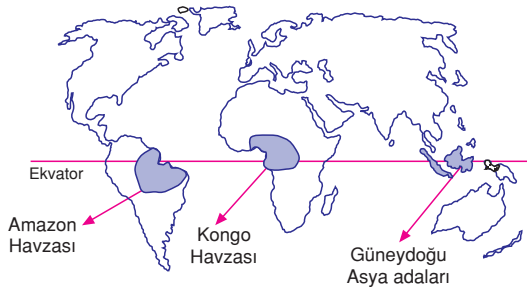
Kuşaklar oluşturan bu iklimlerden başka orta kuşakta Muson, Karadeniz ve Okyanus iklimleri de vardır.

EKVATORAL (Her Mevsim Yağışlı Tropikal) İKLİM

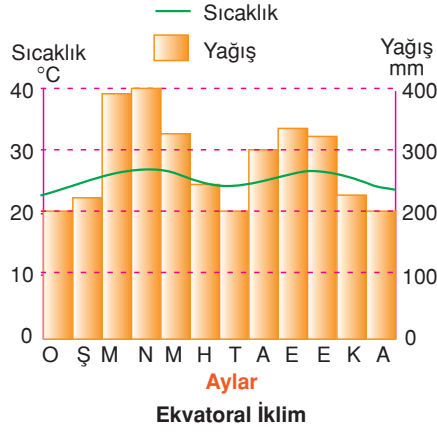
0°-10° enlemleri arasında (Güney Amerika'da Amazon, Orta Afrika'da Kongo Havzası ve Güneydoğu Asya adalarında) görülür.

Her mevsim sıcak, her mevsim bol yağışlıdır. Günlük ve yıllık sıcaklık farkları çok azdır. Güneş ışınlarının Ekvator civarına dik açıyla düştüğü Mart ve Eylül aylarında sıcaklık artar ve buna bağlı olarak yükselici hava hareketleri de, yağışlar da artar. Çünkü burada en çok konveksiyon yağışları görülür. Alçak yerlerde iklim sıcak ve boğucu olduğundan insan yaşamına elverişli değildir. Bu yüzden yerleşim alanları olarak yüksek yerler seçilir.

Doğal bitki örtüsü geniş yapraklı tropikal ormandır (Yağmur ormanları).

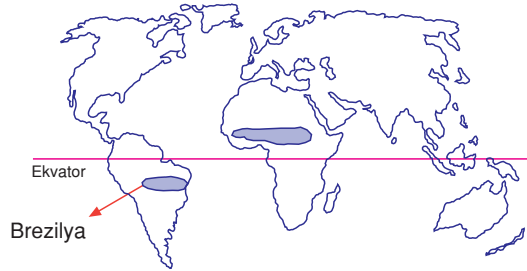
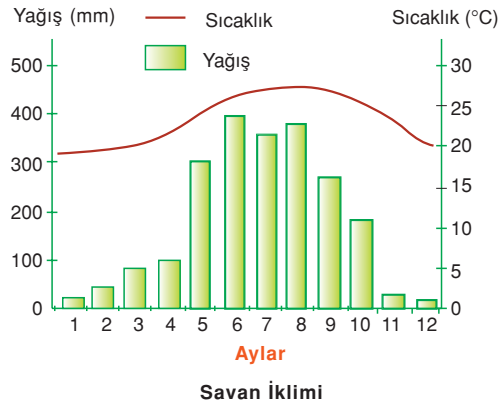
Tropikal Orman

SAVAN İKLİMİ (Subtropikal iklim)

10°-20° enlemleri arasında Ekvatorial iklime komşu yerlerde (Güney Amerika ve Afrika'da) görülür.

Her mevsim sıcaktır, yazları yağışlı, kışları kuraktır.

Doğal bitki örtüsü savandır. (Boyları 1-2 metreyi bulan gür ot topluluklarıyla aralarında yer yer ağaçların bulunduğu bitki topluluğu.)

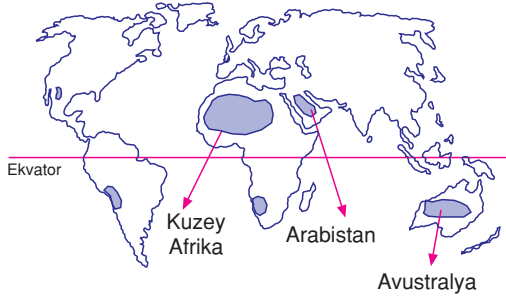
Savan**ÇÖL İKLİMİ**

Temel özellikleri; yağışların yok denecek kadar az olması, (yıllık yağış toplamı 200 mm'den az) günlük sıcaklık farkları ve mekanik çözümlenin fazla olmasıdır. Kurak iklimdir, bu yüzden bitki örtüsü su tutabilen diken yapraklı kaktüs türü bitkileridir. Yerleşime elverişli değildir.

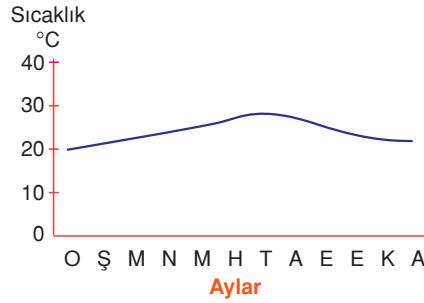
İkiye ayrılır:

1. Sıcak Çöller: Dinamik yüksek basınç alanlarında; yıl boyunca alçalıcı hava hareketi olması nedeniyle oluşan çöllerdir. Ekvatora yakın oldukları için her mevsim sıcaktır.

Dönenceler (30° paralelleri) civarında görülür. (Kuzey Afrika, Arabistan, Avustralya'nın iç ve batı kesimleri.)

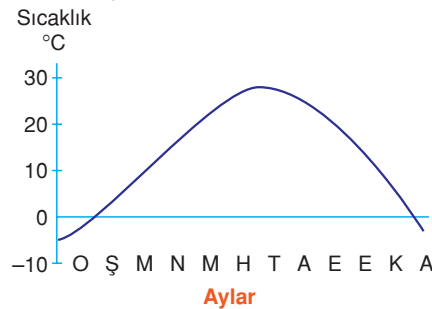
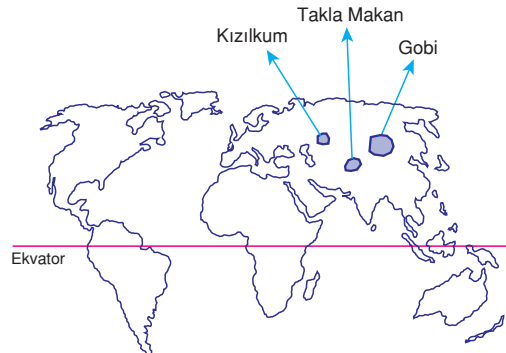
Çöl

Sıcak Çöl İklimi

(Kurak iklim olduğundan yağış grafiği çizilmemiştir.)

2- Orta Kuşak Çölleri: Büyük kıtaların iç kısımlarında nemden yoksunluk nedeniyle oluşurlar, yazları çok sıcak, kışları soğuk geçer. Yıllık sıcaklık farkı fazladır. (Orta Asya Çölleri)

Orta Kuşak Çöl İklimi

(Kurak iklim olduğundan yağış grafiği çizilmemiştir.)

AKDENİZ İKLİMİ

30° – 40° enlemleri arasında deniz etkisindeki yerlerde görülür.

1. Akdeniz kıyılarında (Portekiz, İspanya, Güney Fransa, İtalya, Yunanistan, Türkiye, Suriye, Fas, Tunus, Cezayir) görülür. (Türkiye’de Akdeniz, Ege, Güney Marmara kıyıları)
2. Kuzey Amerika’da Kaliforniya Körfezi’nde
3. Güney Amerika’da Orta Şili’de
4. Güney Afrika’da Kap Bölgesi’nde
5. Avustralya’nın güneyinde ve güneybatısında görülür.

Yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlıdır.

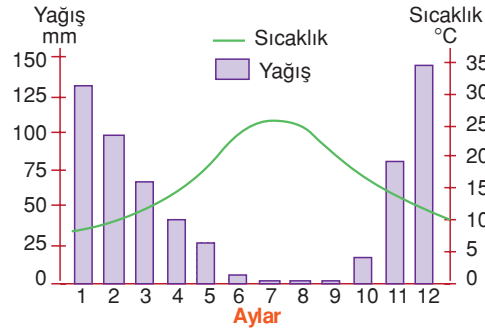
En fazla yağış kış mevsiminde düşer.

Doğal bitki örtüsü makidir. (Kısa boylu ağaççıklarla defne, zakkum, kekik gibi bitkilerden oluşan bitki topluluğu)

Bu iklime özgü diğer bir bitki de zeytindir.

Maki

Akdeniz İklimi

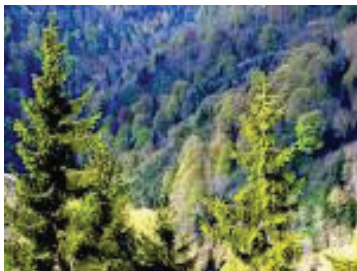
KARADENİZ İKLİMİ

Bu iklim kuşak oluşturmaz. Türkiye’de Karadeniz kıyılarında görülür. Yazlar serin, kışlar ılık geçer. Enlem ve yerçekilleri nedeniyle yaz mevsiminde de yağış alır, her mevsim yağışlıdır.

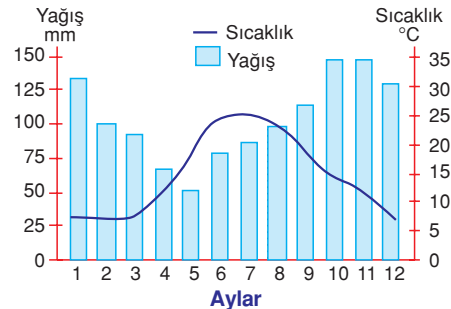
Doğal bitki örtüsü yayvan yapraklı ormandır. Bu ormanlar kış mevsiminde yapraklarını döker.

En fazla yağış sonbaharda düşer.

Bu iklime özgü olan kültür bitkisi de fındıktır.

Yayvan Yapraklı Orman

Karadeniz İklimi

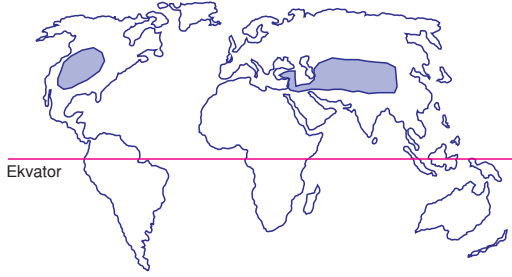
BİTKİ ÖRTÜSÜNÜN DAĞILIŞI VE İKLİM ÇEŞİTLERİ

KARASAL İKLİM (STEP İKLİMİ)

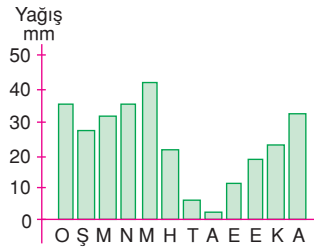
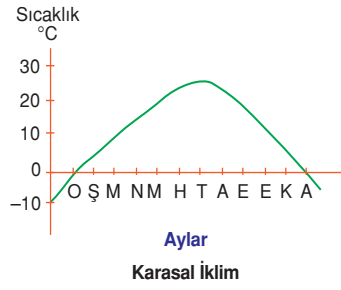
30° - 50° enlemleri arasında karaların iç kısımlarında (Asya, Avrupa ve Kuzey Amerika'nın iç kesimlerinde, Türkiye'de İç, Güneydoğu, Doğu Anadolu'da, diğer bölgelerde de karaların etkisindeki yerlerde) görülür.

Yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk geçer. Yıllık yağış azdır. (300 - 500 mm) En fazla yağış "İlkbaharda" düşer. Doğal bitki örtüsü bozkır (step)'dir.

(İlkbaharda yeşerip, yaz sıcaklıklarıyla kuruyan cılız ot toplulukları.) Doğu Anadolu'nun yüksek kesimleri; Erzurum-Kars, Ardahan yöreleri en fazla yağışı yaz mevsiminde alır ve bitki örtüsü çayırdır.

Bozkır (step)

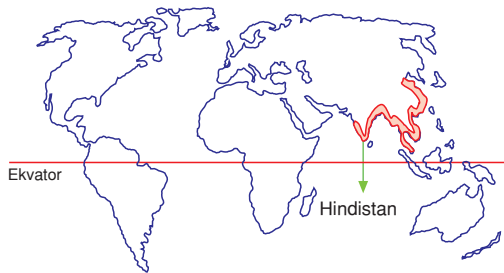
MUSON İKLİMİ

Muson rüzgârlarının etkili olduğu yerlerde (Güney ve Güneydoğu Asya'da Japonya, Kuzey ve Güney Kore, Çin kıyıları, Vietnam, Tayland, Laos, Bangladeş, Hindistan, Malezya ve Endonezya'da) görülür.

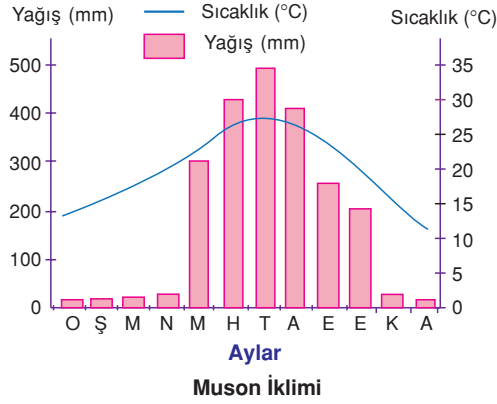
Yazları sıcak ve bol yağışlı, kışları ılık ve kuraktır. Dünya'nın en fazla yağış alan yerleri bu iklim bölgesinde denize dik bakan yamaçlardır. Bu yağışlar yaz mevsiminde sel ve taşkın gibi felaketlere de yol açmaktadır.

Doğal bitki örtüsü yayvan yapraklı ormandır.

En fazla yetiştirilen ürün de pirinçtir.

Muson Ormanları

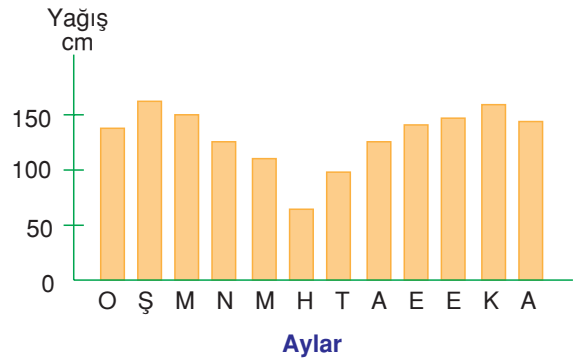
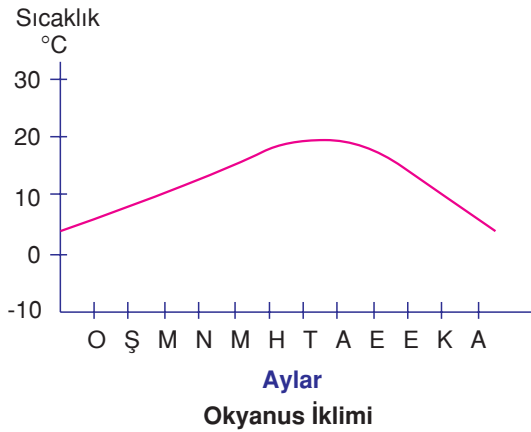
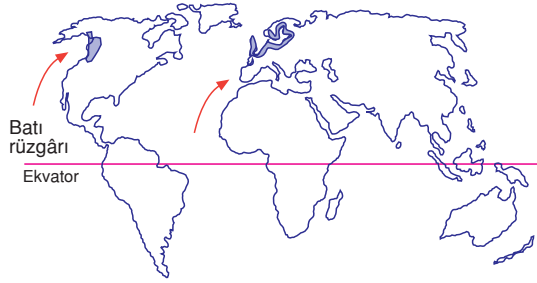
OKYANUS İKLİMİ (Ilıman Okyanus)

50° – 60° enlemleri arasında kıtaların batı kıyılarında, batı rüzgârlarının yıl boyunca okyanustan nemli olarak esmesi nedeniyle oluşur.

Kanada'nın batı kıyılarında, Kuzeybatı Avrupa kıyılarında (İngiltere, Kuzey Fransa, Almanya, Hollanda, Belçika, Danimarka, İskoçya, İsveç, Norveç, Finlandiya kıyılarında) görülür.

Yazları serin, kışları ılık ve her mevsim yağışlıdır.

Doğal bitki örtüsü **ormandır**.

UYARI

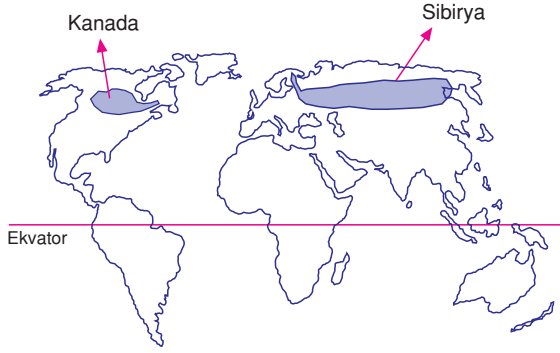
Ilıman okyanus ikliminin oluşmasında batı rüzgârları ve sıcak su okyanus akıntıları etkilidir.

BİTKİ ÖRTÜSÜNÜN DAĞILIŞI VE İKLİM ÇEŞİTLERİ

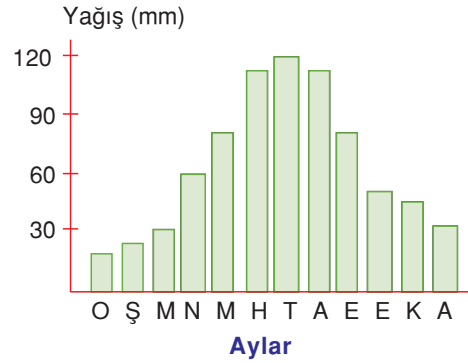
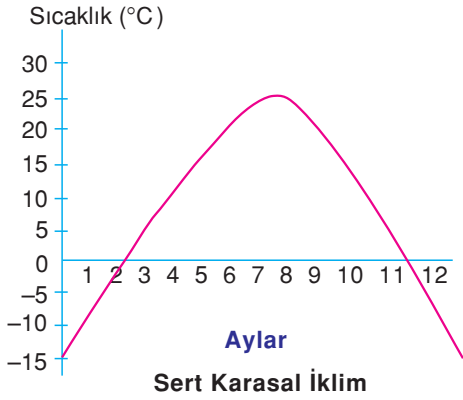
SERT KARASAL İKLİM

50° - 60° enlemleri arasında karaların iç kısımlarında (Kanada, İskandinav Yarımadası ve Sibirya'da) görülür. Yazları sıcak, kışları çok soğuk geçer. Kışın daha az, yazın daha fazla olmak kaydıyla her mevsim yağışlıdır. Kışın az yağış düşmesinin nedeni çok soğuk olması, buharlaşmanın az olmasıdır.)

Doğal bitki örtüsü taygadır. (İğne yapraklı orman)

Tayga Ormanları

TUNDRA (KUTUP ALTI) İKLİMİ

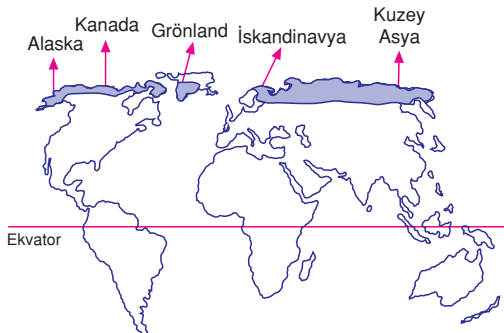
60° - 70° enlemleri arasında görülür. (Alaska, Kanada, İskandinavya, Asya'nın kuzeyi, Grönland'ın güneyinde görülür.)

Yazları ılık, kışları çok soğuktur. Yıllık sıcaklık farkı fazladır. Yağışlar azdır ve en fazla yağış yaz aylarında görülür.

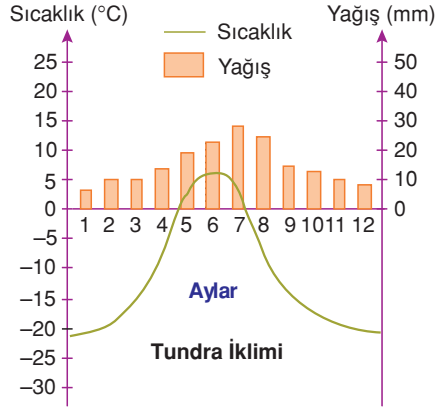
Toprağın derinlikleri yıl boyunca donmuş haldedir. Yüze kısmı yazın çözülür, yer yer bataklıklar oluşur.

Tarım yapılamaz.

Doğal bitki örtüsü **tundra**dır. (Cılız çalılıklarla yosunlardan oluşan bitki toplulukları.)

Tundra

KUTUP İKLİMİ

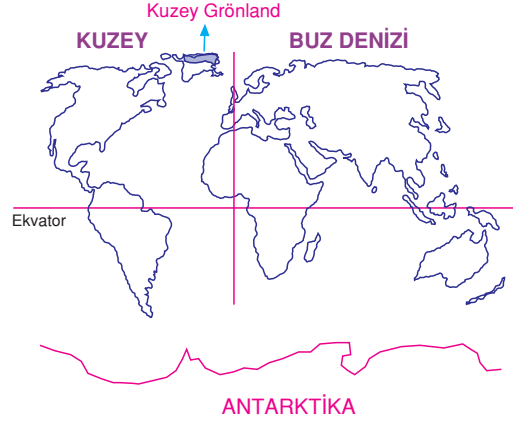
70° - 90° enlemleri arasında görülür. (Grönland'ın kuzeyi ve Antarktika'da)

Her mevsim soğuktur. Çöl iklimi gibi kurak iklimdir. Bu nedenle kutup iklimine **soğuk çöl iklimi** de denir. Doğal bitki örtüsü yoktur.

Yağışların çöl ikliminde olduğu gibi "yok denecek kadar az olmasının" (Yıllık yağış toplamı 200 mm'den az) nedeni her mevsim soğuk olması, sürekli termik yüksek basınç alanı olduğu için alçalıcı hava hareketlerinin olması buharlaşmanın çok az olması buna bağlı olarak da atmosferdeki mutlak nem miktarının yıl boyunca az olmasıdır.

Kutup Bölgesi

Etkinlik 5

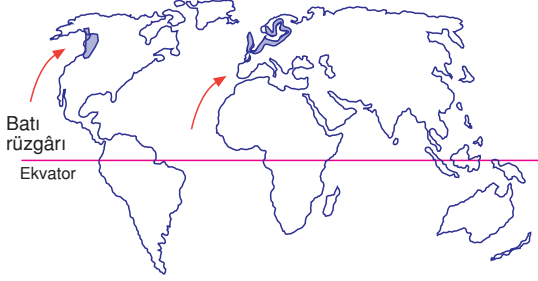
Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun kelimelerle doldurunuz.

1. Ekvator ve ılıman okyanus ikliminde yağış rejimi dir.
2. Akdeniz ikliminde bitki örtüsü dir.
3. Muson ve Savan ikliminde en fazla yağış..... mevsiminde düşer.
4. Günlük sıcaklık farkı en fazla ikliminde yıllık sıcaklık farkı en az iklimde görülür.
5. Bitki örtüsü orman olan iklim bölgelerinde mesken tipi meskenlerdir.
6. Tundra ikliminin bitki örtüsü dir.
7. 30° ve 40° enlemleri arasında deniz etkisindeki yerlerde iklimi görülür.
8. Çay, pirinç gibi ürünler iklim bölgesinde daha çok yetiştirilir.
9. Kaktüs ikliminin bitkisidir.
10. Bitki örtüsü olmayan iklim iklimidir.

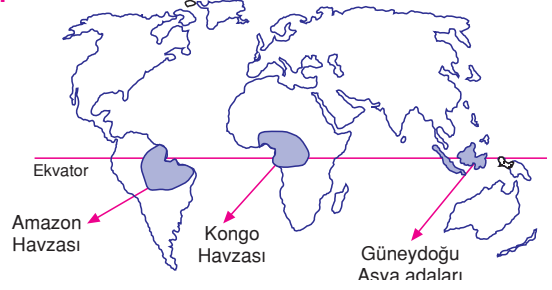
Etkinlik 6

Aşağıda yeryüzüne dağılış haritası verilen iklimlerin adını ve doğal bitki örtüsünü haritanın altına yazınız.

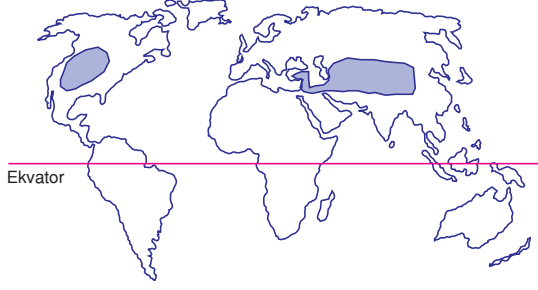
1.

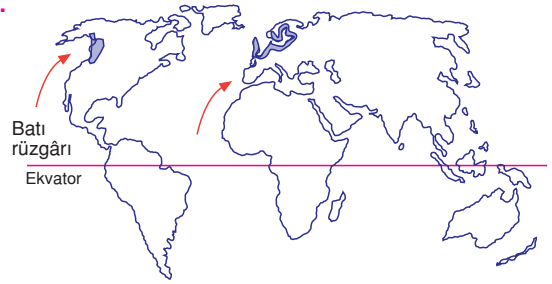
2.

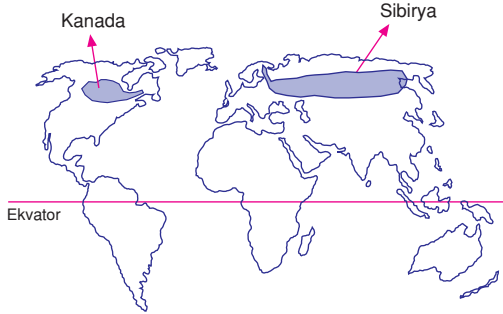
3.

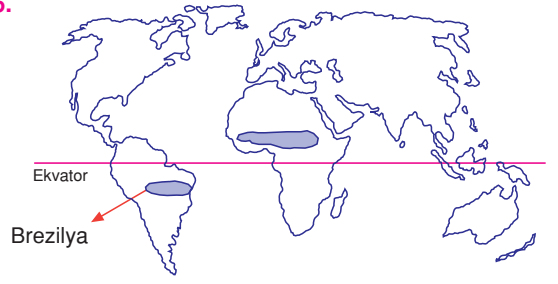
4.

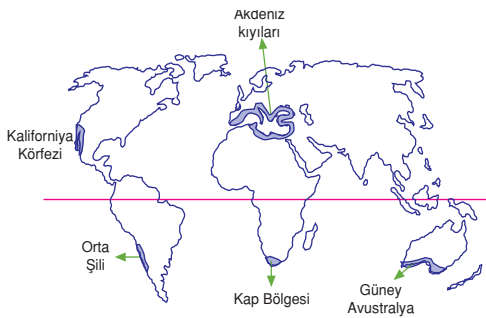
5.

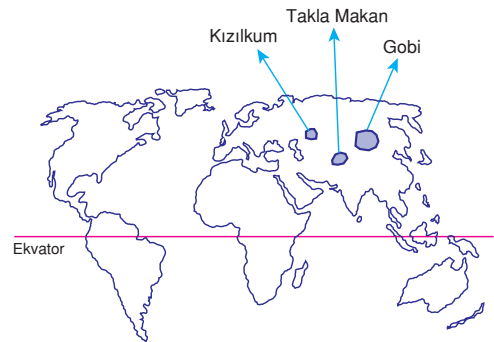
6.

7.

8.

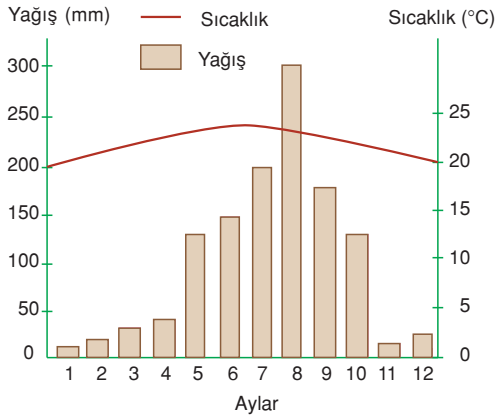

Etkinlik 7

Aşağıdaki soruları bir veya iki kelimeyle yanıtlayınız.

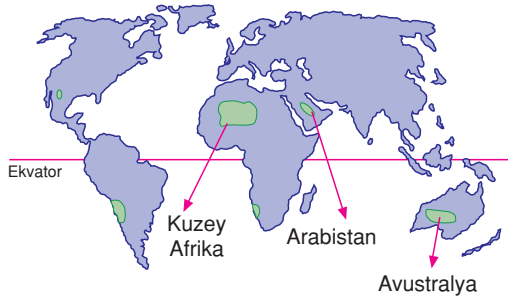
1. Güneydoğu Asya'nın kıyı kesiminde hangi iklim etkilidir?
2. Yazları serin, kışları ılık ve her mevsim yağışlı olan, 50° - 60° enlemleri arasında görülen iklimin adı nedir?

3. Yandaki sıcaklık ve yağış grafiği hangi iklime aittir?

4. Sürekli termik alçak basınç alanında hangi iklim oluşmuştur?

5. Yandaki haritada hangi iklimin yeryüzüne dağılışı gösterilmiştir?

6. Muson ikliminin doğal bitki örtüsü nedir?
7. Yapraklarını döken ormanlar hangi kuşakta baskın olarak görülür?
8. Savan, hangi iklimin bitki örtüsüdür?
9. Kutup altı iklimi de denen tundra ikliminin bitki örtüsü nedir?
10. Yazları sıcak ve kurak kışları ise ılık ve yağışlı geçen iklimin doğal bitki örtüsü nedir?

BİTKİ ÖRTÜSÜNÜN DAĞILIŞI VE İKLİM ÇEŞİTLERİ

11.

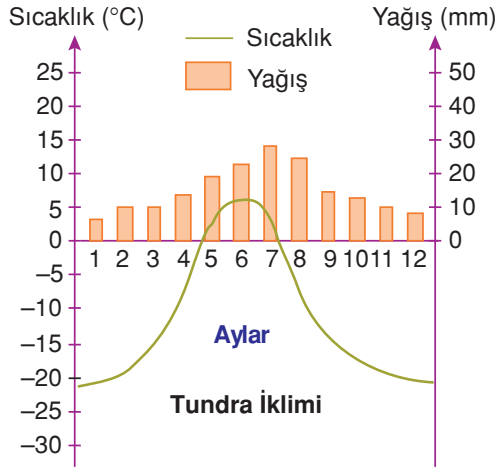

Yandaki haritada hangi iklimin yeryüzüne dağılışı gösterilmiştir?

12. Yıllık sıcaklık farkının en fazla olduğu iklim hangisidir?

13. Çöl ikliminin görülmediği tek kıta hangisidir?

14.

Yanda hangi iklimin sıcaklık ve yağış grafiği gösterilmiştir.

15. Kurak iklimler hangileridir?

16. Orta kuşakta görülen iklimlerden hangisinin yağış rejimi düzenlidir?

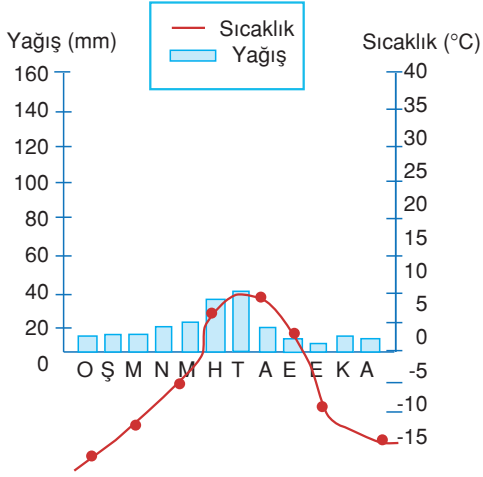
17. Bozkır hangi iklimin doğal bitki örtüsüdür?

18. Tayga adı verilen iğne yapraklı ormanlar hangi iklimin bitki örtüsüdür?

19. Batı rüzgarları hangi iklim bölgesine her mevsim yağış bırakır?

20. Yapraklarını dikmeyen geniş yapraklı ormanlar hangi iklimin bitki örtüsüdür?

1.

Yukarıda sıcaklık ve yağış grafiği verilen yörenin doğal bitki örtüsü hangisidir?

- A) iğne yapraklı orman B) Çayır
C) Bozkır D) Tundra
E) Kurakçıl çalı

2. Aşağıdakilerden hangisi, doğal bitki örtüsü bozkır olan bir iklim bölgesinin özelliklerinden biri değildir?

- A) Yazları sıcak ve kuraktır.
B) Nem oranı fazladır.
C) Yıllık sıcaklık farkı fazladır.
D) En yağışlı mevsim ilkbahardır.
E) Deniz etkisinden uzaktır.

3. İklim, toprak ve yüzey şekilleri gibi şartların ağaç yetişmesine imkan vermediği yerlerde bitki örtüsü ot toplulukları şeklindedir.

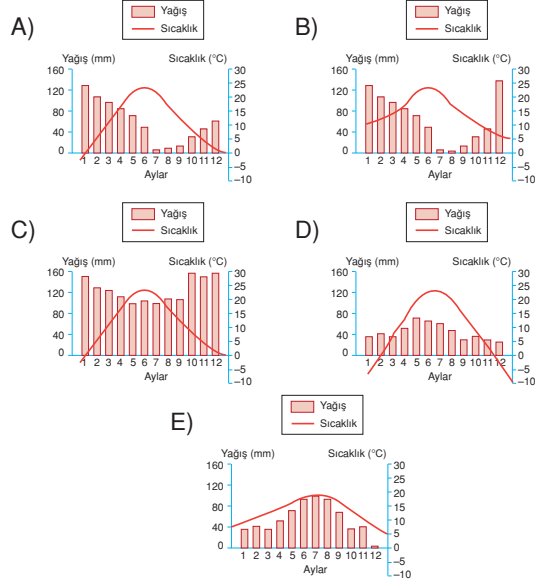
Buna göre;

- I. savan
II. step
III. tundra
IV. orman
V. maki

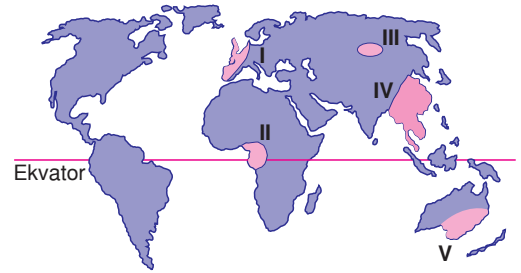
gibi bitki türlerinden hangileri ot toplulukları şeklinde değildir?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) IV ve V

4. Aşağıdaki grafiklerde iklim özellikleri gösterilen merkezlerin hangisinde karasallık daha belirgin olarak görülür?

5.

Yukarıdaki haritada numaralanmış yörelerin hangilerinde belirgin bir kurak dönem yoktur?

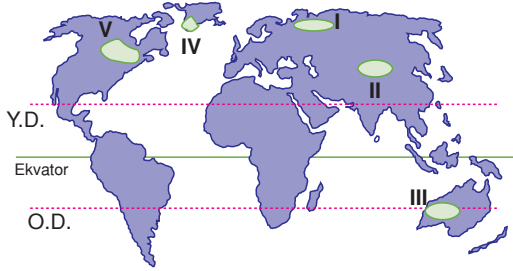
- A) I ve II B) I ve IV C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

6. Orta kuşak karalarının batı kıyılarında, batı rüzgarları ve sıcak okyanus akıntılarının etkisi ile oluşmuştur. Yazlar serin, kışlar ılık geçer. Yıllık sıcaklık ortalaması 15 °C'dir. Her mevsim düzenli yağış alır.

Yukarıda hangi iklim tipinden söz edilmektedir?

- A) Akdeniz B) Okyanus
C) Savan D) Muson
E) Tundra

7. Sürekli dinamik yüksek basınç alanlarında alçalıcı hava hareketi olduğu için yağış oluşmaz ve bu alanlarda sıcak çöl iklimi oluşur.

Yukarıdaki dünya haritasında numaralanmış bölgelerden hangisi bu duruma örnektir?

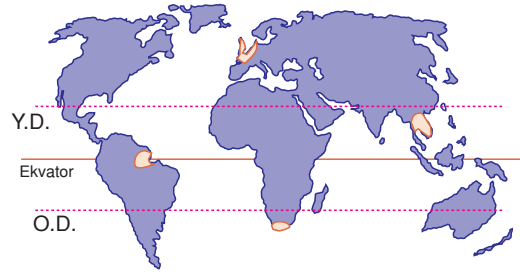
- A) I B) II C) III D) IV E) V
8. I. Okyanus
II. Akdeniz
III. Savan
IV. Muson
V. Karasal
- Yukarıda verilen iklim tiplerinden hangilerinde yaz yağışları en azdır?
- A) I ve II B) II ve III C) II ve V
D) III ve IV E) III ve V
9. I. Muson
II. Karasal
III. Okyanus
IV. Savan
V. Akdeniz
- Yukarıda verilen iklim tiplerinden hangileri yağışın mevsimlere dağılışı bakımından birbirine benzer?
- A) I ve II B) I ve IV C) II ve V
D) III ve IV E) III ve V
10. Aşağıdaki iklim tiplerinden hangisi, bu iklim tipinin doğal bitki örtüsü ile birlikte verilmemiştir?

- A) Savan → Savan
B) Karasal → Bozkır
C) Akdeniz → Maki
D) Tundra → Tayga
E) Okyanus → Orman

11. Aşağıdakilerden hangisi tundra ikliminin özelliklerinden değildir?

- A) Asya, Avrupa ve Kanada'nın kuzeyinde görülür.
B) Sıcaklık yıl boyunca 0°C'nin altındadır.
C) Yağış rejimi düzensizdir.
D) Doğal bitki örtüsü tundradır.
E) Kış sıcaklığı -30°C civarındadır.

- 12.

Yukarıdaki haritada aşağıdaki iklim tiplerinden hangisi gösterilmemiştir?

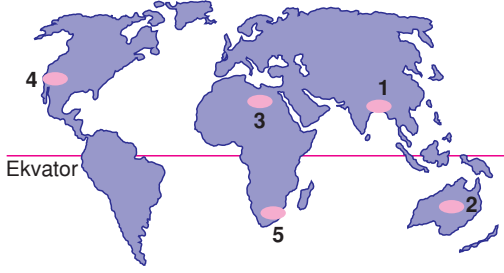
- A) Akdeniz B) Ekvatorial
C) Tundra D) Muson
E) Ilıman okyanus

13. Orta kuşakta kış mevsiminde cephesel yağışlar etkili olur.

Buna göre, aşağıdaki iklim tiplerinden hangisinde kış yağışları daha çok cephe yağışı şeklindedir?

- A) Ekvatorial B) Muson C) Akdeniz
D) Sıcak çöl E) Tundra

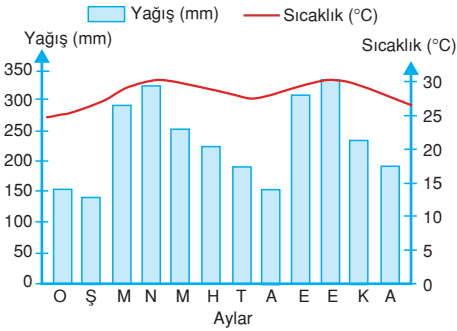
14.

Yukarıdaki Dünya haritasında numaralandırılmış merkezlerin hangisinde bağıl nem oranının yaz mevsiminde en fazla olduğu söylenebilir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

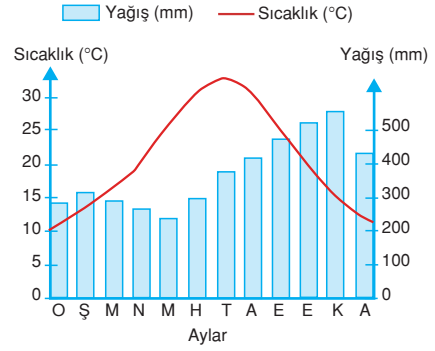
15. 3, 4 ve 5 no'lu merkezde Akdeniz iklimi görülür. Yazlar kurak geçtiğinden bağıl nem azdır. 2 no'lu merkezde çöl iklimi görülür. Bağıl nem her mevsim azdır. 1 no'lu merkezde muson iklimi görülür. Bu iklimde yazlar bol yağışlı geçtiğinden, bağıl nem de bu mevsimde en fazladır.

Yukarıda aylık sıcaklık ve yağış ortalamaları grafiği verilen iklim tipi hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Orta kuşakta, batı rüzgarlarının etkisinde kalan yerlerde görülür.
 B) Yağışlar yıl boyunca yağmur olarak düşer.
 C) Sıcaklığın arttığı dönemlerde yağış da artmıştır.
 D) Doğal bitki örtüsü geniş yapraklı ormanlardır.
 E) Topraktaki tuz ve kireç oranı çok azdır.

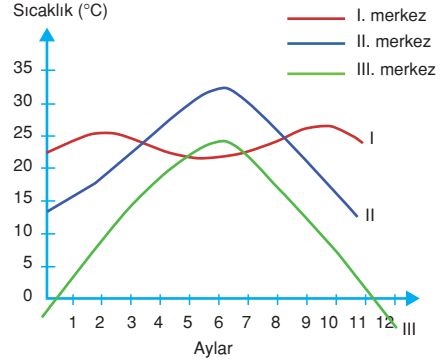
16.

Yukarıda aylık ortalama sıcaklık ve yağış grafiği verilen iklim tipi için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Soğuk kuşakta görülür.
 B) Bitki örtüsü ormandır.
 C) En yağışlı mevsimi ilkbahardır.
 D) Bulunduğu bölgede akarsuların rejimi düzensizdir.
 E) Yazları kurak geçer.

17. Aşağıda üç farklı merkeze ait aylık ortalama sıcaklık grafiği verilmiştir.

Grafiğe bakılarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) II. ve III. merkezler Kuzey Yarımküre'de yer alır.
 B) Yıllık sıcaklık farkı I. merkezde en azdır.
 C) II. merkezde en sıcak ay temmuzdur.
 D) III. merkezde kar yağışı ve donma olayları görülür.
 E) I. merkezde en sıcak ay ağustostur.

18. Aşağıdaki ülkelerin hangisinde ılıman okyanus iklimi görülmez?

- A) Fransa B) Yunanistan C) Almanya
 D) İngiltere E) İrlanda

1. Bu yörede yazları ılık kışlar çok soğuk geçmektedir. Bu yöre kutup iklimine komşu olan tundra aittir, bitki örtüsü tundradır.

YANIT D

2. Bozkır, yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk ve yağışlı geçen karasal iklimin bitki örtüsüdür. Bu iklim için nem oranı fazladır denemez.

YANIT B

3. Orman ve maki ot formasyonu içinde yer almaz.

YANIT E

4. Karasallığın belirgin olduğu iklim tiplerinde kış mevsimi soğuk geçer ve yıllık sıcaklık farkı fazladır. Yıllık sıcaklık farkının fazla olduğu merkeze ait grafik D seçeneğinde verilmiştir.

YANIT D

5. III'te karasal iklim görülür; yaz mevsimi kuraktır. IV'te muson iklimi görülür, kış mevsimi kuraktır. V'te Akdeniz iklimi görülür, yaz mevsimi kuraktır. I'de okyanusal, II'de Ekvatorial iklim görülür, ikisi de her mevsim yağışlıdır, kurak evreleri yoktur.

YANIT A

6. Savan ve muson sıcak kuşakta, tundra ise soğuk kuşakta görülen bir iklim tipidir. Akdeniz de orta kuşağın iklimidir ancak yağışlı mevsimi kıştır. Buna göre, sorunun öncülünde verilen özellikler okyanus iklimine aittir.

YANIT B

7. Sürekli dinamik yüksek basınç alanları ve bu alanlarda oluşan sıcak çöl iklimi 30° enlemleri civarında (dönenceler çevresinde) görülür. III numaralı yöre örnektir.

YANIT C

8. Savan ve Muson'un yaz mevsimi yağışlıdır. Okyanus iklimi her mevsim yağışlıdır. Akdeniz iklimi ve karasal iklimin yaz mevsimi kurak geçer.

YANIT C

9. Karasal iklimin yağışlı mevsimi ilkbahar, Akdeniz ikliminin yağışlı mevsimi kıştır. Okyanusal iklim her mevsim yağışlıdır. Muson ve savan iklimlerinin yağışlı mevsimleri yazdır. Buna göre muson ve savan iklimleri yağışın mevsimlere dağılışı bakımından birbirine benzerlik gösterir.

YANIT B

10. Tundra ikliminin bitki örtüsü; cılız çalılıklarla, yosunlardan oluşan tundradır. Tayga ise sert karasal iklimin bitki örtüsüdür.

YANIT D

11. Tundra iklimine ait yerlerde yaz mevsiminde sıcaklık 0°C'nin üstüne çıkar. En sıcak ayın ortalaması 10°C'yi geçmez.

YANIT B

12. Ekvator çevresindeki Ekvatorial, Kuzeybatı Avrupa kıyılarındaki okyanusal, Afrika'nın güneyindeki Akdeniz, Güneydoğu Asya'daki muson iklim bölgeleridir. Kutup altı iklim olan tundra gösterilmemiştir.

YANIT C

13. Ekvatorial ve sıcak çöl sıcak kuşağın, tundra soğuk kuşağın iklimidir. Muson iklimi orta kuşakta görülür ama kış mevsimi kurak geçer. Orta kuşakta görülen Akdeniz ikliminin kış yağışları fazladır ve genelde cepheseldir.

YANIT C

14. 3, 4 ve 5 no'lu merkezde Akdeniz iklimi görülür. Yazlar kurak geçtiğinden bağıl nem azdır. 2 no'lu merkezde çöl iklimi görülür. Bağıl nem her mevsim azdır. 1 no'lu merkezde muson iklimi görülür. Bu iklimde yazlar bol yağışlı geçtiğinden, bağıl nem de bu mevsimde en fazladır.

YANIT A

15. Bu grafikler sıcak kuşakta, Ekvator çevresinde görülen, Ekvatorial iklime aittir. Bu yüzden orta kuşakta görülmesi, batı rüzgarlarının etkisinde kalması olanaklı değildir.

YANIT A

16. Bu merkezde yazlar sıcak, kışlar ılık her mevsim yağışlıdır. Böyle bir yerin doğal bitki örtüsü orman olur.

YANIT B

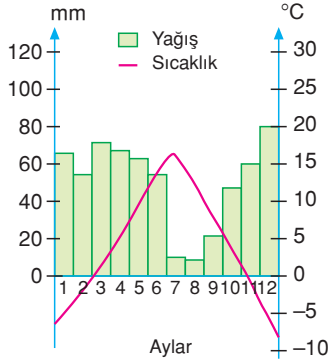
17. İlk dört seçenekteki yargılar doğrudur, söylenebilir. I. merkezde en sıcak aylar şubat ve ekim aylarıdır.

YANIT E

18. Ilıman okyanus iklimi 50° - 60° enlemleri arasında, kıtaların batı kıyısında, okyanus etkisinde olan yerlerde görülür. Türkiye'nin komşusu olan Yunanistan'ın okyanusa kıyısı olmadığından bu iklim görülmez. Fransa'nın kuzeyinde, diğer ülkelerin ise büyük bölümünde görülür.

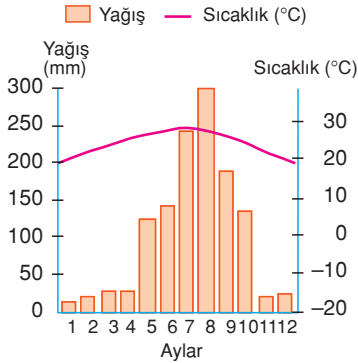
YANIT B

1. Aşağıda bir bölgenin aylık ortalama sıcaklık ve yağış grafiği verilmiştir.

Grafikteki bilgiler göz önüne alındığında aşağıdaki yargıların hangisine ulaşamaz?

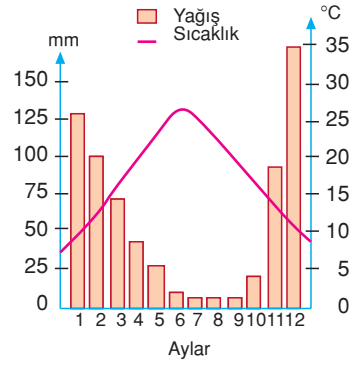
- A) Yıllık yağış miktarı 400 mm'nin üzerindedir.
 B) Aylık ortalama sıcaklık ve yağış grafiği verilen bölge Kuzey Yarımküre'dedir.
 C) Mart ve aralık aylarının sıcaklık ortalaması aynıdır.
 D) Kış mevsiminde kar yağışı görülür.
 E) Kış mevsimi soğuk geçer.
2. Aşağıda bir yörenin aylık ortalama sıcaklık ve yağış grafiği verilmiştir.

Grafikteki bilgiler göz önüne alındığında, bu yöreyle ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Belirgin bir kurak devre vardır.
 B) Kuzey Yarımküre'dedir.
 C) Yıllık sıcaklık farkı azdır.
 D) Yıllık yağış miktarı 750 mm'nin üzerindedir.
 E) En fazla yağış temmuz ayında düşmüştür.

- 3.

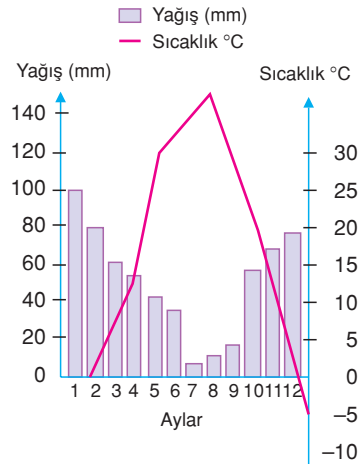

Yukarıdaki grafikte bir merkezin aylık ortalama sıcaklık ve yağış değerleri verilmiştir.

Bu grafikten yararlanarak bu merkezle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Yıllık yağış toplamı 400 mm'nin üzerindedir.
 B) Güney Yarımküre'dedir.
 C) Her mevsimi bol yağışlıdır.
 D) En fazla yağışı ilkbaharda alır.
 E) Dönenceler arasında yer alır.

- 4.

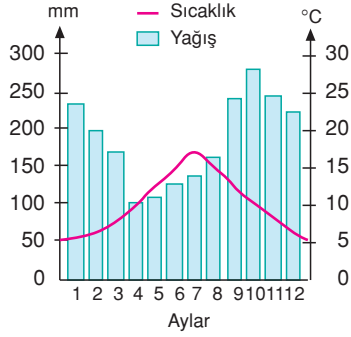

Yukarıda bir yerin aylık ortalama sıcaklık ve yağış grafiği verilmiştir.

Grafikten yararlanılarak bu yerle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi elde edilemez?

- A) Bulunduğu yarımküre
 B) En fazla yağış aldığı mevsim
 C) Yıllık sıcaklık farkı
 D) Yıllık yağış tutarı
 E) Yeraltı zenginlikleri

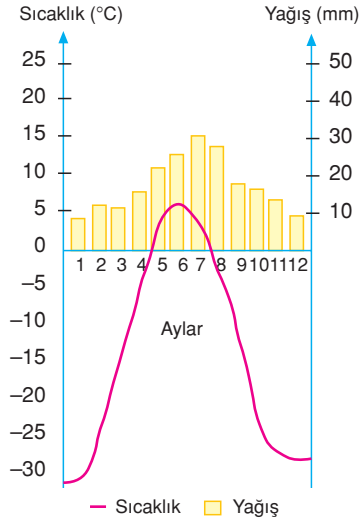
5. Aşağıda bir yörenin aylık ortalama sıcaklık ve yağış grafiği verilmiştir.

Grafikten yararlanarak bu yöre ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Yağış rejimi düzenlidir.
B) Kış mevsimi ılık geçer.
C) Yıllık sıcaklık farkı 20 °C civarındadır.
D) Maksimum yağış sonbaharda düşer.
E) Yıllık yağış miktarı 1000 mm'nin üzerindedir.

- 6.

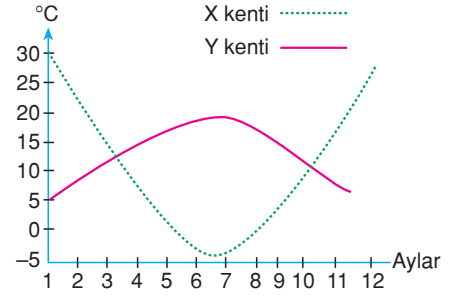

Yukarıda bir yörenin aylık ortalama sıcaklık ve yağış grafiği verilmiştir.

Grafikten yararlanılarak bu yöreyle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Hakim rüzgâr yönü
B) Yıllık sıcaklık farkı
C) Yerçekilleri
D) Yeraltı zenginlikleri
E) Km²'ye düşen insan sayısı

- 7.

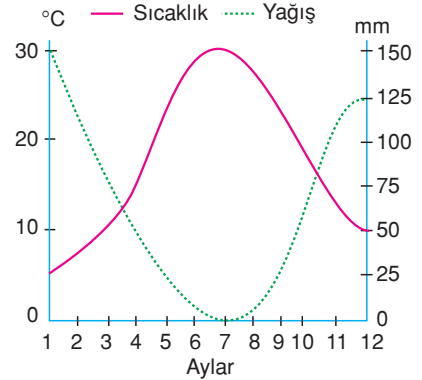

Yukarıda X ve Y kentlerinin yıllık ortalama sıcaklık grafikleri gösterilmiştir.

Bu grafiğe göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) X kentinde yıllık sıcaklık farkı Y kentine oranla daha azdır.
B) Y kenti Kuzey Yarımküre'dedir.
C) X kenti Güney Yarımküre'dedir.
D) Her iki kentte sıcaklığın aynı olduğu dönemler vardır.
E) X kentinde kış yaşanırken, Y kentinde yaz yaşanır.

- 8.

Yukarıda yıllık ortalama sıcaklık ve yağış grafiği verilen bölge ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi doğrudur?

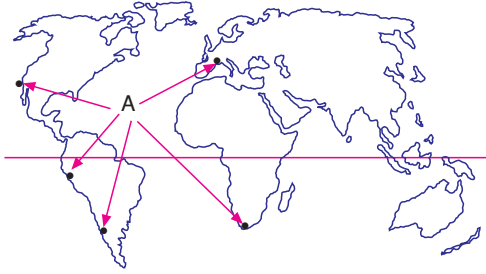
- A) Her mevsim yağışlıdır.
B) Bitki örtüsü ormandır.
C) Yağışlar her mevsim kar biçiminde düşer.
D) Yıllık sıcaklık farkı 20°C'den fazladır.
E) Güney Yarımküre'de yer alır.

1. "Güneydoğu Asya'da görülür. Yazları yağışlı, kışları kurak geçer. Ortalama sıcaklık $15^{\circ} - 20^{\circ}\text{C}$ 'dir. Bitki örtüsü orman, tarımsal ürün ise pirinçtir."

Yukarıda hangi iklim tipinden söz edilmektedir?

- A) Ekvatorial B) Akdeniz C) Okyanus
D) Muson E) Savan

2.

Haritadaki A noktasından oklar yönünde gidildiğinde hangi iklim tipinin hakim olduğu yörelerden geçileceği söylenemez?

- A) Ekvatorial B) Akdeniz
C) Savan D) Çöl
E) Tundra

3. "Palmiye, kauçuk, kahve, kakao ve ananas" gibi bitkiler aşağıdaki iklim bölgelerinin hangisinde yaygın olarak yetiştirilir?

- A) Çöl B) Akdeniz
C) Ekvatorial D) Ilıman okyanus
E) Sert karasal

4. Aşağıdakilerden hangisi bozkır ikliminin özellikleri arasında yer almaz?

- A) Bitki örtüsü iğne yapraklı ormanlardır.
B) Yıllık sıcaklık farkı 20°C 'nin üzerindedir.
C) Orta kuşakta görülür.
D) Yıllık yağış miktarı 400 - 600 mm arasındadır.
E) Kerpiçten yapılmış evler yaygındır.

5.

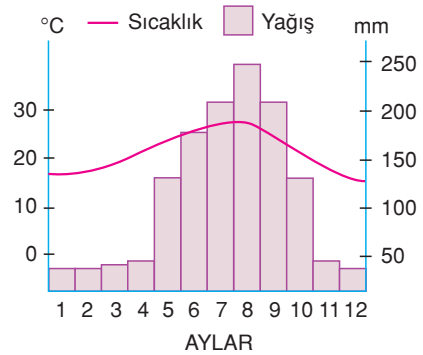
Yukarıdaki haritada etki alanları belirtilmiş olan iklim ile ilgili yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Doğal bitki örtüsü makidir.
B) Yağış maksimumları kış mevsimindedir.
C) Kar yağışı ve donma olayları seyrek görülür.
D) Yazlar sıcak ve kuraktır.
E) Alize rüzgârlarının etkisindedir.

6. Aşağıdaki ülkelerin hangisinde maki bitki örtüsüne rastlanılmaz?

- A) İspanya B) Avustralya C) ABD
D) İngiltere E) Yunanistan

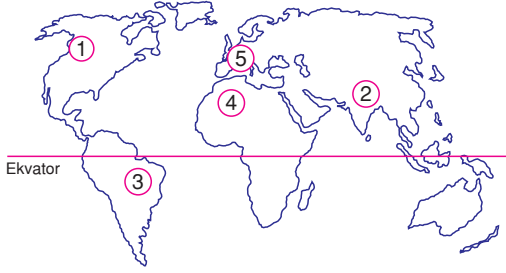
7.

Yukarıda aylık ortalama sıcaklık ve yağış grafiği verilen iklim çeşidi aşağıdaki ülkelerden hangisinde görülür?

- A) İngiltere B) İtalya C) Fransa
D) Hindistan E) Hollanda

8.

Yukarıdaki haritada numaralanmış iklim tiplerinden hangisinin oluşumunda "sıcak su akıntıları ve batı rüzgârları" büyük etkiye sahiptir?

- A) 1 ve 3 B) 1 ve 5 C) 2 ve 3
D) 3 ve 4 E) 4 ve 5

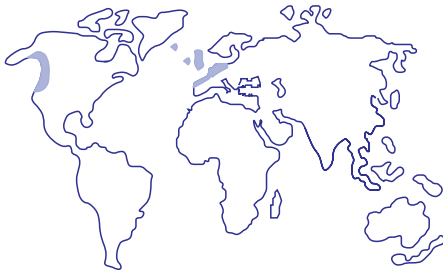
9. Aşağıda tropikal kuşakta görülebilen üç farklı iklim tipinin bazı özellikleri verilmiştir.

- I. Yaz evresi yağışlı kış evresi kuraktır.
II. Günlük sıcaklık farkı 50 - 55°C'yi bulur.
III. Yağış rejimi düzenli olup yıllık yağış 2000 mm'yi aşar.

Bu iklim tipleri aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

I	II	III
A) Muson	Ekvatorial	Çöl
B) Ekvatorial	Savan	Muson
C) Savan	Çöl	Ekvatorial
D) Çöl	Muson	Ekvatorial
E) Muson	Çöl	Savan

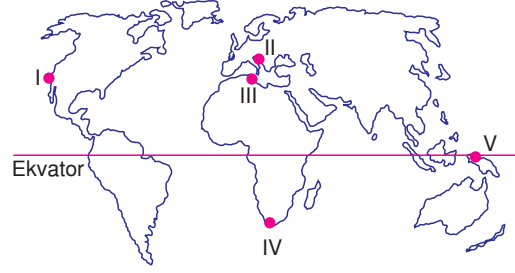
10.

Yukarıdaki dünya haritasında işaretlenen yerlerde görülen iklim tipi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Okyanusal B) Ekvatorial
C) Karasal D) Savan
E) Akdeniz

11.

Yukarıda numaralanmış merkezlerden hangisinde Akdeniz iklimi görülmez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Ilıman okyanus iklimi ile ilgili aşağıdaki özelliklerden hangisi yanlıştır?

- A) Oluşumunda batı rüzgârları etkilidir.
B) Doğal bitki örtüsü ormandır.
C) Yazları serin, kışları ılık geçer.
D) Her mevsim yağışlıdır.
E) En sıcak ay ortalaması 5°C'yi geçmez.

13. Yeryüzünde günlük sıcaklık farklarının en az ve en fazla olduğu iklim tipleri aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

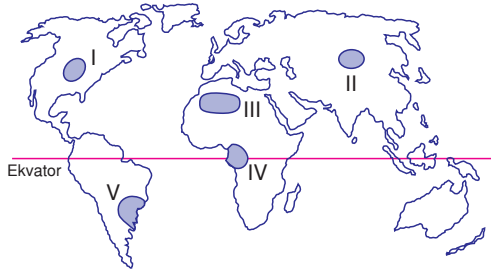
- A) Akdeniz - Kutup
B) Ekvatorial - Çöl
C) Muson - Savan
D) Orta kuşak karasal - Ekvatorial
E) Ekvatorial - Akdeniz

14. I. Ekvatorial iklim
II. Muson iklimi
III. Akdeniz iklimi
IV. Ilıman okyanus iklimi

Yukarıdaki iklim tiplerinden hangi ikisinin etkili olduğu alanlarda akarsu rejimi düzenlidir?

- A) I ve II B) I ve III C) I ve IV
D) II ve IV E) III ve IV

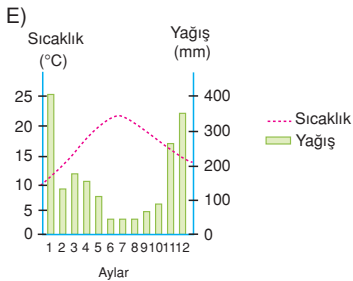
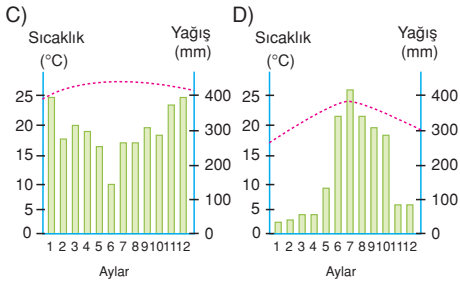
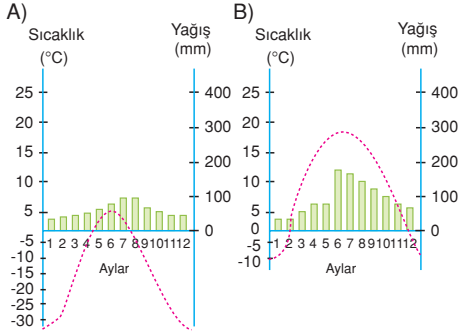
1.

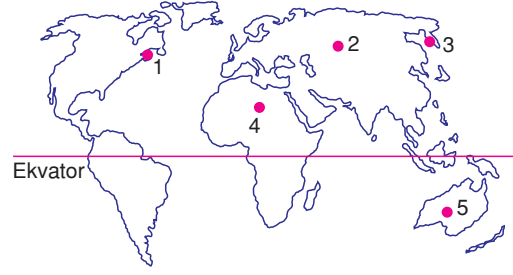
Yukarıdaki haritada numaralanmış bölgelerin hangisinde her mevsimi yağışlı iklim görülür?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Aşağıda sıcaklık ve yağış grafiği verilen yörelerin hangisinde bitki örtüsünün maki olması beklenir?

3.

Yukarıdaki haritada numaralanmış merkezlerin hangisinde yıllık sıcaklık farkının en fazla olması beklenir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

4. Orta kuşakta aşağıdaki bitki örtüsü türlerinden hangisi görülmez?

- A) Maki
B) Bozkır
C) İğne yapraklı orman
D) Savan
E) Yayvan yapraklı orman

5. Aşağıdaki yerlerden hangilerinin iklimleri arasındaki farkın temel nedeni karasallıktır?

- A) Amazon Havzası - Akdeniz kıyıları
B) Batı Avrupa kıyısı - Hint Yarımadası
C) Orta Avrupa - Amazon Havzası
D) Batı Avrupa kıyısı - Orta Avrupa
E) Kongo Havzası - Hint Yarımadası

6. I. Okyanus
II. Karasal
III. Savan
IV. Tundra
V. Muson

Yukarıdaki iklim tiplerinden hangilerinin etkisi olduğu yöreler denizlerden gelen rüzgârlarla yağış alır?

- A) I ve II B) I ve V C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V